

KARELIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Sosiaalialan koulutusohjelma

Jenna Väisänen

Vanhempien ja varhaiskasvatuksen ammattilaisten välinen yhteistyö
vanhempien arvioimana

Opinnäytetyö
Huhtikuu 2021

OPINNÄYTETYÖ
Huhtikuu 2021
Sosiaalialan koulutusohjelma

Tikkarinne 9
80200 JOENSUU
+358 13 260 600 (vaihde)

Tekijä
Jenna Väisänen

Nimeke
Vanhempien ja varhaiskasvatuksen ammattilaisten välinen yhteis-työ vanhempien arvioimana

Toimeksiantaja
kunnallinen päiväkotitoimi Joensuun seudulla

Tiivistelmä

Toimiva ja vuorovaikutuksellinen yhteistyö päiväkodin ja kodin välillä luo pohjan lasten terveen ja turvallisen kasvun, kehityksen ja oppimisen edistämiseksi. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää kokemuksia yhteistyöstä ja sen toteutumisesta vanhempien ja varhaiskasvatuksen ammattilaisten välillä. Aihe on tärkeä ja ajankohtainen, erityisesti nyt pandemian aikaan.

Toimeksiantajani on eräs joensuulainen kunnallinen päiväkotitoimi. Opinnäytetyö on laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus, jossa aineisto on kerätty vanhemmille suunnatuilla sähköisillä kyselylomakkeilla. Aineiston analyysi on toteutettu sisällönanalyysin menetelmin.

Opinnäytetyön tulosten mukaan vanhemmat ovat pääosin tyytyväisiä varhaiskasvatukseen ja heidän välisen yhteistyön toteutumiseen, mutta he toivovat päivittäisille kohtaamisille henkilökunnan kanssa enemmän aikaa. Myös päiväkodin tiedottamiseen toivottiin enemmän selkeyttä. Vanhemmat toivat esiin myös koronaviruspandemiasta johtuvat poikkeusolot ja niiden tuomat haasteet yhteistyöhön ja kohtaamisiin henkilökunnan kanssa.

Toimeksiantaja voi hyödyntää opinnäytetyön tuloksia toimintansa kehittämisessä.

Kieli
suomi

Sivuja 45
Liitteet 1
Liitesivumäärä 4

Asiasanat

vanhempien ja päiväkodin välinen yhteistyö, varhaiskasvatus

THESIS
April 2021
Degree Programme in Social Services

Tikkarinne 9
80200 JOENSUU
FINLAND
+ 358 13 260 600

Author
Jenna Väisänen

Title
The cooperation between parents and professionals in early childhood education evaluated by parents

Commissioned by
a municipal day care centre in Joensuu

Abstract

Effective and interactive cooperation between the day care centre and the home provides the basis for promoting the healthy and safe growth, development and learning of children. The aim of this thesis was to find out experiences on educational partnership between parents and day care professionals and how the partnership is carried out. The topic is important and current, especially now during the pandemic.

This thesis was commissioned by a municipal day care centre in Joensuu. This thesis was accomplished by using qualitative methods and the material was collected with electronic questionnaires. The material was analysed by using content analysis methods.

The results of this study found out that the parents are mostly happy about how the educational partnership is carried out with the day care centre, but they wish there were more time for daily interactions with the personnel. In addition, the day care should communicate in a more clearly manner. Parents brought up also the emergency conditions caused by the COVID-19 pandemic and how the pandemic poses challenges for the cooperation and the interactions with the personnel.

The commissioning day care centre can use the results of the thesis for developing their unit.

Language

Finnish

Pages 45

Appendices 1

Pages of Appendices 4

Keywords

Educational partnership, early childhood education,

Sisältö

1	Johdanto	1
2	Varhaiskasvatus	2
2.1	Varhaiskasvatus käsitteenä	2
2.2	Varhaiskasvatustuki	3
2.3	Varhaiskasvatussuunnitelma	4
2.4	Varhaiskasvatuksen pedagogiikka	6
2.5	Lapsen kehityksen ja oppimisen tukeminen	7
3	Varhaiskasvatuksellinen yhteistyö	10
3.1	Yhteistyön lähtökohdat	10
3.2	Yhteistyön rakentuminen varhaiskasvatuksessa	13
3.3	Varhaiskasvattajien ja perheiden välisen yhteistyön tavoitteet	15
4	Aiemmat opinnäytetyöt aihepiiristä	17
5	Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite	18
6	Opinnäytetyön menetelmälliset valinnat ja toteutus	19
6.1	Laadullinen tutkimus	19
6.2	Kyselylomake tiedonkeruu menetelmänä	20
6.3	Aineiston analyysi	22
7	Tulokset	27
7.1	Yhteistyön rakentuminen	27
7.2	Yhteistyötä ohjaavat periaatteet	30
7.3	Yhteistyön riittävyys ja palaute päiväkodille	33
8	Pohdinta	34
8.1	Tulosten tarkastelu	34
8.2	Prosessin tarkastelu	39
8.3	Eettisyys ja luotettavuus	40
8.4	Ammatillinen kasvu	42
8.5	Jatkotutkimusideat	43
	Lähteet	44

Liitteet

Liite 1 Kyselylomakerunko

1 Johdanto

Opinnäytetyöprosessini aikana minulle on selkeytynyt kuva siitä, miten tärkeästä aiheesta on kyse, kun puhutaan varhaiskasvatuksen ja kodin välisestä yhteistyöstä. Näin pandemian aikaan aihe on muuttunut entistä ajankohtaisemmaksi ja tärkeämmäksi, mikä tuli ilmi myös tutkimusta tehdessä. Toimivalla ja molemmin puolin avoimella yhteistyöllä on monia edistäviä vaikutuksia niin lapsen turvalliseen kasvuun, oppimiseen ja kehitykseen, mutta myös niin vanhempien kuin varhaiskasvattajienkin omaan hyvinvointiin. (Pihlaja & Viitala 2018, 130.)

Tässä opinnäytetyössä kartoitetaan vanhempien näkemyksiä ja kokemuksia yhteistyöstä päiväkodin ja heidän perheensä välillä. Useimmissa tämän työn lähde-teksteinä käytetyissä teoriakirjallisuudessa ja teoriassa ylipäätään puhutaan käsitteestä kasvatuskumppanuus (ks. esim. Kaskela & Kekkonen, 2006 ja Hujala, Puroila, Parrila & Nivala, 2007 ja Kekkonen 2012), mutta itse pyrin omassa tekstissäni puhumaan enemmän vanhempien ja päiväkodin välisestä yhteistyöstä. Kasvatuskumppanuus on käsitteenä ehkä jo hieman vanhentunut. Nykyään esimerkiksi varhaiskasvatussuunnitelmassa puhutaan perheiden ja vanhempien kanssa tehtävästä yhteistyöstä, ei kasvatuskumppanuudesta. Opinnäytetyöni on laadullinen ja sen teoreettinen viitekehys koostuu varhaiskasvatuksesta ja varhaiskasvatuksellisesta yhteistyöstä. Tietoperustan kartoittamisen ohessa olen tutustunut muihin samankaltaisiin tai samasta aiheesta tehtyihin opinnäytetöihin.

Opinnäytetyöni tavoitteena oli pyrkiä selvittämään, kuinka vanhemmat kokevat yhteistyön toteutuneen, onko yhteistyö heidän mielestään riittävää ja kuinka he kehittäisivät tai parantaisivat sitä. Aineiston keruu toteutettiin vanhemmille suunnatuin sähköisin kyselylomakkein. Aineiston analyysissa on hyödynnetty sisällön analyysin menetelmiä. Kyselylomake on laadittu niin, jotta siitä saatuja tuloksia voi hyödyntää päiväkodin sisäisessä kehitystyössä. Lomake toimii näin ollen samalla ikään kuin palautekyselynä, jolla vanhemmat voivat antaa kehitysideoita päiväkodin toimintaan.

2 Varhaiskasvatus

2.1 Varhaiskasvatus käsitteenä

Varhaiskasvatuskokonaisuus koostuu pedagogisesta kasvatuksesta sekä opetuksesta ja hoidosta. Toimintaan kuuluu suunnitelmallisuus ja tavoitteellisuus. Varhaiskasvatusta järjestetään päiväkodeissa, perhepäivähoidossa sekä avoimena varhaiskasvatustoimintana, josta esimerkkinä kerho- tai leikkitoiminta. Huoltajat voivat itse päättää oman lapsensa osallistumisesta varhaiskasvatukseen, mutta jokaisella alle kouluikäisellä lapsella on lainmukainen oikeus varhaiskasvatukseen. (Opetushallitus 2020.)

Varhaiskasvatustilaki (540/2018) ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteet antavat selkeät raamit varhaiskasvatuksen rakenteille ja pedagogiikalle. Näiden edellä mainittujen lisäksi varhaiskasvatuksen ja varhaiserityiskasvatuksen toteuttamista määrittävät perusopetuslaki (628/1998) ja esiopetuksen suunnitelman perusteet. Suomessa oppivelvollisuus alkaa sinä vuonna, kun lapsi täyttää 7 vuotta, mutta jo ennen tätä lapsen tulee osallistua vuoden mittaiseen velvoittavaan esiopetukseen. Esiopetus voidaan järjestää joko päiväkodissa tai koulussa. (Pihlaja & Viitala, 2018, 23–25.)

Varhaiskasvatuksessa päivähoidon lapsiryhmä tarjoaa lapselle loistavan kasvun paikan. Meillä ihmisillä on luontainen tarve kuulua ryhmään. Meistä jokainen kuuluu tahtomattaankin aina johonkin ryhmään. Ryhmään sopeutuminen on ihmiselle elinikäinen tehtävä. Perhe on lapsen ensimmäinen ja ensisijainen ryhmä. Varhaiskasvatuksen lapsiryhmä mahdollistaa lapsille kuulumisen myös toiseen ryhmään, joka on kaiken lisäksi vielä hyvin erityinen verrattuna perheeseen. Kotonalla lapsella on harvoin ympärillään lapsista koostuvaa ryhmää, etenkin koska perheiden keskimääräinen lapsimäärä on vuosien aikana pienentynyt. Sosiaalisen kasvun sekä kulttuurin näkökulmasta tarkastellen varhaiskasvatuksen lapsiryhmät tarjoavatkin lapsille suotuisan kasvun ja oppimisen ympäristön. (Pihlaja & Viitala, 2018, 79.)

Varhaiskasvatuksella on monia tehtäviä ja siitä on paljon apua ja hyötyä perheille heidän arjessaan. Varhaiskasvatus paitsi tukee lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista, se myös lisää ja edistää lasten ja heidän perheidensä hyvinvointia. Varhaiskasvatuksen tehtäviin kuuluu myös edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta, sekä auttaa ennalta ehkäisemään lapsien ja perheiden syrjäytymistä. Varhaiskasvatuksessa oppimiensa asioiden sekä taitojen kautta myös lapsen oma osallisuuden kokemus kasvaa ja vahvistuu. Tämä varhaiskasvatuksessa saatu kokemus antaa lapselle valmiuksia olla osallisena ja aktiivisena toimijana myös tulevaisuudessa. (Opetushallitus 2020.)

2.2 Varhaiskasvatuslaki

Varhaiskasvatuslaissa (540/2018) säädetään lapsen oikeudesta varhaiskasvatukseen. Sitä sovelletaan kunnan, kuntayhtymän sekä muun palvelujen tuottajan järjestämään varhaiskasvatukseen, jota annetaan päiväkodissa, perhepäivähoitossa tai muuna varhaiskasvatuksena. Päivähoitoon ovat lain mukaan oikeutettuja lapset, jotka vielä eivät ole oppivelvollisuusikäisiä, sekä myös lapset, joiden tilanne tai muut erityiset olosuhteet sitä vaativat eikä hoitoa ole muulla tavoin järjestetty. Jokaisella lapsella on kuitenkin subjektiivinen oikeus päivähoitoon, mikä käytännössä tarkoittaa 20 hoitotuntia per viikko riippumatta vanhemman töistä tai opiskelusta. Tähän siis ovat oikeutettuja myös lapset, joiden vanhemmat ovat työttömiä. Lasten päivähoito on lisäksi pyrittävä järjestämään siten, että se tarjoaa lapsen hoidolle ja kasvatukselle sopivan hoitopaikan ja jatkuvan hoidon sinä vuorokauden aikana, jona sitä tarvitaan. (Varhaiskasvatuslaki 540/2018, luku 2, 4–6 § & luku 3, 12 §.)

Varhaiskasvatuslaissa 10 §:ssä tarkoitetun varhaiskasvatuksen tavoitteena on edistää jokaisen lapsen iän ja kehityksen mukaista kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia, sekä tukea lapsen oppimisen edellytyksiä ja edistää elinikäistä oppimista ja koulutuksellisen tasa-arvon toteuttamista. Pyrkimyksenä tulee olla toteuttaa monipuolista pedagogista toimintaa ja mahdollistaa myönteiset oppimiskokemukset jokaiselle lapselle. Varhaiskasvatusympäristön

tulee olla kehittävä, oppimista edistävä, terveellinen ja turvallinen, jossa kaikilla lapsilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet varhaiskasvatukseen. (Varhaiskasvatustilaki 540/2018, luku 2.)

Varhaiskasvatustilain 3 §:ssä määritetään varhaiskasvatuksen tavoitteeksi myös mahdollistaa mahdollisimman pysyvät vuorovaikutussuhteet lasten ja varhaiskasvatustilohenkilöstön välillä, sekä pyrkimys tunnistaa lapsen yksilöllisen tuen tarve ja järjestää tarkoituksenmukaista tukea varhaiskasvatuksessa tarpeen ilmettyä tarvittaessa monialaisessa yhteistyössä. Lasten tulee myös saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin. Varhaiskasvatustilohenkilöstön tulee toimia yhdessä lapsen sekä lapsen vanhemman tai muun huoltajan kanssa lapsen tasapainoiseen kehitykseen ja kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin liittyvissä asioissa, sekä tukea lapsen vanhempaa tai muuta huoltajaa kasvatustyössä. (Varhaiskasvatustilaki 540/2018, luku 1.)

Varhaiskasvatustilain 20 §:n mukaan lapsella ja hänen vanhemmillaan on oikeus osallisuuteen ja vaikuttamiseen. Lain mukaan lapsien toiveet ja mielipiteet on selvitettävä ja otettava huomioon varhaiskasvatusta suunniteltaessa, toteutettaessa sekä arvioidessa, huomioiden lapsen ikä ja hänen kehityksensä. Tämä sama mahdollisuus ja oikeus tulee olla myös lapsen vanhemmilla tai muilla huoltajilla. Varhaiskasvatuksen toimipaikoissa perheille tulee järjestää säännöllisesti mahdollisuus osallistua varhaiskasvatuksen suunnitteluun ja arviointiin. (Varhaiskasvatustilaki 540/2018, luku 4.)

2.3 Varhaiskasvatustilasuunnitelma

Varhaiskasvatustilasuunnitelman perusteet (vasu) on opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys, joka perustuu varhaiskasvatustilakiin. Varhaiskasvatustilasuunnitelman perusteet määrittelevät lain ohella sen, miten varhaiskasvatusta toteutetaan. Kuntien paikalliset varhaiskasvatustilasuunnitelmat sekä lasten omat henkilökohtaiset vasut laaditaan näiden valtakunnallisten perusteiden pohjalta. Varhaiskasvatustilasuunnitelman perusteissa määrätään varhaiskasvatuksen to-

teuttamisen keskeisistä sisällöistä, päivähoidon ja vanhempien välisestä kasvatussyhteistyöstä, monialaisesta yhteistyöstä sekä lapsen vasun sisällöistä. Vasukokonaisuus koostuu valtakunnallisista varhaiskasvatussuunnitelman perusteista, paikallisista varhaiskasvatussuunnitelmista sekä lasten vasuista. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 3.)

Kaikki kunnalliset sekä kunnan valvomat yksityiset varhaiskasvatusta järjestävät tahot ovat veloitettuja laatimaan toiminnalleen varhaiskasvatussuunnitelman. Nämä paikalliset vasut laaditaan aina valtakunnallisten varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden pohjalta. Paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmat ovat sitovia, ja suunnitelmien toteutumista ja toimivuutta tulee pystyä arvioimaan sekä kehittämään. Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma ohjaa, tukee ja määrittelee varhaiskasvatuksen järjestämistä paikallisesti. Näissä kuntien omissa vasuissa huomioidaan aina kunkin kunnan paikalliset erityispiirteet, mahdolliset pedagogiset suuntaukset, lasten tarpeet sekä varhaiskasvatusta koskevan arviointitiedon ja kehittämistyön tulokset. Paikalliset vasut eivät kuitenkaan saa jättää pois mitään lain, asetuksen tai varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden edellyttämää tavoitetta tai sisältöä. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 5–6.)

Kuten varhaiskasvatuslaissa (540/2018) linjataan, on kaikilla varhaiskasvatuksen piiriin kuuluvilla lapsilla lainmukainen oikeus saada suunniteltua ja tavoitteellista opetusta, kasvatusta ja hoitoa. Näiden toteuttamiseksi jokaiselle päivähoitossa olevalle lapselle laaditaan yksilöllinen vasu. (Varhaiskasvatuslaki 540/2018, luku 1; luku 5.) Varhaiskasvatussuunnitelman perustana ovat aina lapsen etu ja tarpeet. Lasten omiin vasuihin kirjattavat pedagogisen toiminnan tavoitteet tulee huomioida kyseisen päivähoidon lapsiryhmän toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa, mutta myöskin oppimisympäristöjä ja toimintakulttuuria kehittäessä. Lapsen oma vasu laaditaan silloin kun lapsi aloittaa päivähoidon. Lapsen vasua tarkennetaan kunkin lapsen yksilöllisten tarpeiden mukaan säännöllisesti, mutta kuitenkin vähintään kerran vuodessa. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 8.)

Päiväkodissa lapsien vasujen laatimisesta ja arvioinnista vastaa aina varhaiskasvatuksen opettajaksi kelpoinen henkilö. On kuitenkin tärkeää, että lapsen vasu-

prosessiin osallistuvat huoltajan ja lapsen lisäksi kaikki lapsen kasvatuksesta, opetuksesta ja hoidosta vastuussa olevat henkilöt. Lapsen omaan varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjataan lapsen mahdolliset tuen tarpeet, ja miten ne toteutetaan ja otetaan huomioon varhaiskasvatuksessa. Lisäksi joissakin tapauksissa, jos lapsella on jokin pitkäaikaissairaus, tulee lapselle laatia terveydenhuollossa lääkehoitosuunnitelma, joka otetaan huomioon lapsen varhaiskasvatussuunnitelmassa siltä osin kuin se on varhaiskasvatuksen järjestämiseksi välttämätöntä. Lääkehoidon ja lääkehoitosuunnitelman toteuttamisesta ja yksityiskohdista varhaiskasvatuksessa sovitaan paikallisesti ja tapauskohtaisesti. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 8–9.)

2.4 Varhaiskasvatuksen pedagogiikka

Varhaiskasvatus on pedagogista toimintaa mutta myös oma tieteenalansa. Yksi keskeinen varhaiskasvatukseen elementti, joka vaikuttaa lasten päivän laatuun, on leikki. Sanonta ”leikki on lapsen työtä” kuvaakin olennaisesti sitä, miten leikkiminen ja lapsen mielikuvitus ovat lapsuuden kaiken kehityksen ja oppimisen alusta. Varhaiskasvatuksessa pedagogiikkaa toteutetaan juuri leikkiä ja lapsen omaa osallisuutta korostaen ja painottaen. (Pihlaja & Viitala 2018, 18–19.)

Pedagogiikkaa voi toteuttaa jonkin pitkälle viedyn pedagogisen painotuksen mukaan, tai se voi perustua vaihtoehtoisesti myös jonkin yksittäisen osa-alueen, kuten esimerkiksi liikunnan, musiikin tai kuvataiteen, painotukselle. Varhaiskasvatuksessa pedagogiikalle on jätetty paljon valinnan vapautta ja sitä kautta erilaisia mahdollisuuksia toteuttaa pedagogista toimintaa, kunhan muistetaan huomioida toiminnassa valtakunnalliset linjaukset, sekä kuntien ja päiväkotien yksittäiset painotukset ja valinnat. Kaikki arjessa tehtävät valinnat perustuvatkin niihin periaatteisiin ja käsityksiin kasvatuksesta, jotka kasvattajat työyhteisössään kokevat tärkeimmiksi ja oleellisimmiksi. Pedagoginen kasvatusvastuu kuuluu koko varhaiskasvatustyhteisölle, ei kellekään kasvattajalle yksin. Mikään yksittäinen valinta varhaiskasvatusta järjestävän tahon pedagogiseksi painotukseksi ei myöskään ole toistaan parempi. (Mikkola & Nivalainen 2009, 10–11, 25–26.)

Joensuun seudun varhaiskasvatussuunnitelma (2020) määrittää varhaiskasvatuksen pedagogiikan olevan tietoista toimintaa lasten oppimisen ja hyvinvoinnin toteuttamiseksi. Varhaiskasvatuksen pedagogiikassa korostuu leikin merkitys. Varhaiskasvatuksen ammattilaisten toimintaa ohjaavia tavoitteita ja lähtökohtia ovat lapsen kokonaisvaltaisen kasvun, oppimisen ja hyvinvoinnin takaaminen, lapsen yksilöllisten tarpeiden havaitseminen, sekä lapsen vahvuuksien ja mielenkiinnonkohteiden tunnistaminen ja se, miten ne huomioidaan osana lapsen kasvun ja oppimisen tukemista. Kasvattajan tulee nähdä ja huomioida lapsi niin yksilönä, kuin myös osana muuta lapsiryhmää. (Joensuun seudun varhaiskasvatussuunnitelma 2020, 5.)

Joensuun seudun varhaiskasvatuksessa painottuu positiivinen pedagogiikka, jonka päätavoite on löytää ja tuoda näkyviin lapsien omat vahvuudet sekä minäkuvaa vahvistavat luonteenpiirteet. Rohkaisevan ohjauksen ja kannustavan palautteen avulla pyritään vahvistamaan lapsen tunnetta hänen omista taidoistaan ja vahvuuksistaan, sekä tukemaan lasten osallisuutta ja toimijuutta. Positiivinen pedagogiikka parhaimmillaan kasvattaa lapsen itsetuntoa sekä lujittaa myönteistä itsekäsitystä. Tällöin myös lapsen usko omiin vahvuuksiinsa ja mahdollisuuksiinsa kasvaa. Positiivinen pedagogiikka onkin juuri näiden vahvuustaitojen esille nostamista ja niiden käyttämisen harjoittelua yhdessä aikuisten ja lasten kesken. Aikuisen antama malli on tässäkin avainasemassa. Lapset mallintavat ja oppivat aikuisten puheiden ja toiminnan antaman esimerkin kautta. Täten aikuisten ja lasten välisellä vuorovaikutuksella onkin suurin merkitys luonteenkasvatuksen ja lasten luonteenvahvuuksien kehittämisen näkökulmasta. (Joensuun seudun varhaiskasvatussuunnitelma 2020, 7, 23.)

2.5 Lapsen kehityksen ja oppimisen tukeminen

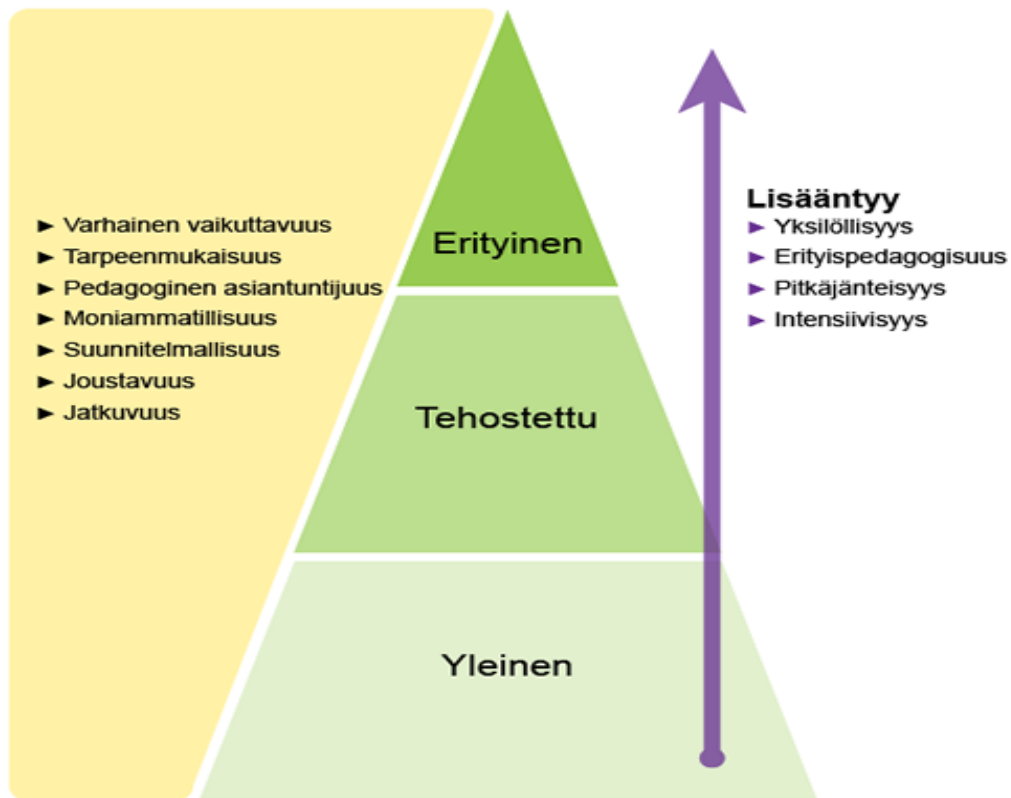
Varhaiskasvatuksessa kehityksen ja oppimisen tuki sekä tarvittavan tuen määrä lähtee jokaisen lapsen omista henkilökohtaisista ja yksilöllisistä tarpeista. Tuen saaminen on jokaisen lapsen oikeus, ja tuen tulee jatkua aina varhaiskasvatuksen aloituksesta esiopetukseen. Kehityksen ja oppimisen tukeminen onkin yksi

laadukkaan varhaiskasvatuksen ominaispiirre; varhaiskasvatuksessa tunnustetaan lapsen yksilöllinen tuen tarve ja siihen vastataan tarkoituksen mukaisin tukimuodoin heti tarpeen ilmettyä. Tuen tarpeen havainnointi kuuluu koko varhaiskasvatussyksikön työyhteisölle heidän koulutuksensa, työkuviensa ja vastuidensa mukaan. (Joensuun seudun varhaiskasvatussuunnitelma 2020, 65–66.)

Vanhempien ja päivähoidon varhaiskasvattajien välinen yhteistyö nousee ensisijaisen tärkeään asemaan silloin kun lapsella todetaan tuen tarvetta. Varhaiskasvatuksessa olevan lapsen kuuluu saada hänen omien tarpeidensa sekä oman kehitystasonsa mukaista hoivaa ja kasvatusta. Kun tuen tarvetta ilmenee, tulee varhaiskasvattajan keskustella yhdessä vanhempien tai muiden huoltajien kanssa heidän lapsensa mahdollisuudesta saada tukea ikätasoisien kehityksen ja oppimisen turvaamiseksi. Varhaiskasvattajan tulee kertoa vanhemmille tuen keskeisistä periaatteista, ja sopia yhdessä vanhempien kanssa siitä missä muodoissa tai millaista tukea heidän lapselleen annetaan. Tehostetun tai erityisen tuen tarpeessa olevien lasten kanssa tehtävässä kasvatustyössä hyödynnetään aina erityisopettajan osaamista. (Joensuun seudun varhaiskasvatussuunnitelma 2019, 65–66.)

Joensuun seudun varhaiskasvatussuunnitelman (2020) mukaan lapsen oppimisen ja kehityksen tuki toteutetaan kolmiportaisuuden periaatteiden mukaisesti. Se millaista tai miten vahvaa tuki on, riippuu siitä millaiset ovat kunkin lapsen yksilölliset tarpeet. Kolmiportaisuuden periaatteen mukaan (kuvio 1) kaikki lapset saavat yleistä tukea, mutta jos lapsella havaitaan yksilöllisiä tuen tarpeita hänelle aletaan antaa tehostettua tai erityistä tukea. Tuki, eli mitä se pitää sisällään ja miten se toteutetaan, suunnitellaan aina yhteistyössä lapsen vanhempien sekä tarvittaessa myös muiden tukitoimien kannalta oleellisten tahojen kanssa. Näitä voivat olla esimerkiksi toimintaterapia, puheterapia tai neuvola. (Joensuun seudun varhaiskasvatussuunnitelma 2020, 67.)

Oheisessa kuviossa esitetty tuen kolmiportaisuuden malli:

kuvio 1: Kolmiportaisen tuen malli. (Lukimat 2020.)

Lapselle ryhdytään antamaan tehostettua tukea, mikäli arvioidaan etteivät yleisen tuen tukitoimet riitä turvaamaan lapselle turvallista ja ikätasoista kasvua ja kehitystä. Voidaan esimerkiksi huomata, että lapsi tarvitsee säännöllisempää tai yksilöllisempää tukea tai samanaikaisesti useampia eri tukimuotoja. Tehostettu tuki eroaa yleisestä tuesta juuri suunnitelmallisuuden ja tukitoimien yksilöllisen kohdennuksen ja voimakkuuden takia. Tehostetussa tuessa on mukana erityispedagoginen osaaminen, ja päätöksen siirtymisestä tehostetun tuen piiriin tekee varhaiskasvatuksen erityisopettaja. (Joensuun seudun varhaiskasvatussuunnitelma 2020, 69–70.)

Erityinen tuki on kokonaisvaltaista ja suunnitelmallista tukea, johon kuuluu olennaisesti eri sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten välinen aktiivinen yhteistyö. Erityisen tuen päätöksen saaneen lapsen tuen tarve on suuri, ja se voi johtua esimerkiksi jostain sairaudesta, vammasta tai kehitysviiveestä. Tällöin tukitoimet koostuvat useasta palvelukokonaisuudesta varhaiskasvatuksen tukitoimien ohella. Monialainen yhteistyö on edellytys erityisen tuen päätökselle, sillä päätös

tehdään aina monialaiseen asiantuntija-arvioon peilaten. (Joensuun seudun varhaiskasvatussuunnitelma 2020, 70–71.)

3 Varhaiskasvatuksellinen yhteistyö

3.1 Yhteistyön lähtökohdat

Varhaiskasvatuksellinen yhteistyö tarkoittaa varhaiskasvatuksen työntekijöiden ja lasten vanhempien välisistä keskinäistä ja vastavuoroista vuorovaikutusta. Toimiva ja vuorovaikutuksellinen yhteistyö päiväkodin ja lapsen kodin välillä luo pohjan sille, että lapselle tärkeiden aikuisten yhteinen kasvatustehtävä takaa lapselle turvallisen ja merkityksellisen kasvu- ja elinympäristön. Kun lapsi on päivähoitossa hän viettää päivästäan ison osan perheensä ulkopuolisten aikuisten ja lasten kanssa. Lapsi rakentaakin päivähoitossa omien perhesuhteidensa rinnalle uusia ihmissuhteita häntä hoitaviin ja opettaviin henkilöihin, eli päivähoiton työntekijöihin, mutta myös toisiin ryhmän lapsiin. (Kaskela & Kekkonen 2006, 5.)

Eri aikoina päivähoiton ammattilaisten ja päivähoitossa olevan lapsen vanhempien välistä yhteistyötä on kuvattu erilaisilla käsitteillä. Näitä muuttuvia kasvatustyöyhteistyön käsitteitä ovat olleet esimerkiksi vanhempien valistaminen, vanhempainkasvatus, kotien kasvatustyön tukeminen, vanhempien vaikuttajuus ja viimeisimmäksi kasvatuskumppanuus. Yhteistyön käsitteen tulkinnat ovat vaihdelleet päivähoiton yhteiskunnallisten tehtävien muuttuessa. Osaltaan näihin käsitteisiin ovat vaikuttaneet muutokset perheiden varhaiskasvatukseen kohdistuvissa odotuksissa sekä päivähoiton henkilöstön ammatillisuutta koskevissa tulkinnoissa. (Kekkonen 2012, 33.)

Varhaiskasvatuksen työntekijät ovat merkittävä osa lapsen päivittäistä kasvatusta sekä hoitoa, vaikka lapsen kasvatusta kuuluu aina ensisijaisesti hänen vanhemmilleen. Kun perheillä on subjektiivinen oikeus päivähoitoon, avaa se

mahdollisuuden vanhemmille saada tukea kasvatustehtäväänsä ja jakaa vastuuta tästä tehtävästä. Laissa määritellyn subjektiivisen päivähoito-oikeuden lisäksi varhaiskasvatustilain (540/2018) määrittelee päivähoitoon yhdeksi tärkeimmäksi tehtäväksi kotien kasvatustyön tukemisen. (Kaskela & Kekkonen 2006, 20–21.)

Voidaan ajatella, että yksi merkittävä yksittäinen tekijä lapsen laadukkaaseen kasvuun ja kehitykseen taustalla, onkin juuri se, että kaikki lapsen kasvatukseen osallistuvat aikuiset ja muut tahot kokevat sen yhteisenä tehtävänä. (Hujala, Puroila, Parila & Nivala 2007, 24.) Tässä yhteistyökuviossa jaetaan tietoja taitoja näkemyksiä osaamista ja ymmärrystä kasvattajien välillä, ja pyritään lapsen parhaaseen yhdessä puhuen neuvotellen ja sopien. Vanhemmat ovat luonnollisesti päävastuussa kasvatuksesta ja vastaavat kaikesta kotona ja perhepiirissä tapahtuvasta hoidosta kasvatuksesta. Varhaiskasvattajat vastaavat taas siitä ajasta, jonka lapsi on päivähoitossa. Varhaiskasvattajien ja huoltajien jatkuva avoin vuorovaikutus on oleellista yhteistyön toimivuuden kannalta, mutta sen kautta on myös helpompi ottaa puheeksi mitä vain lapseen liittyviä tavanomaisia asioita tai huolia, tai vaikka esimerkiksi lapsen mahdollisia erityisen tuen tarpeita. Toimivassa kasvatusyhteistyön ilmapiirissä vanhemmat ja päiväkodin työntekijät etsivät yhteistä näkemystä siitä, miten turvata ja mahdollistaa lapselle ehjä kasvu, kehitys ja oppimisen perusta. (Kaskela & Kekkonen 2006, 21.) Päivittäiset kohtaamiset huoltajien ja päivähoitoammattilaisten kesken antavat paitsi mahdollisuuden jakaa ajatuksia, mutta lisäksi se luo lapselle kokemuksen, että hänelle tärkeät aikuiset välittävät ja ovat läsnä. Lapsen on tärkeää tuntea olonsa turvalliseksi ja olla välittävien aikuisten ympäröimänä yhtä lailla kotona kuin päivähoitossakin. (Lehtipää, 2007, 4.)

Vanhempien ja varhaiskasvatuksen ammattilaisten välistä yhteistyötä on Pihlajan ja Viitalan (2018) mukaan käsitelty mm. vuonna 2015 tehdyssä kyselyssä, jossa selvitettiin varhaiskasvatuksen erityisopettajien näkemystä siitä, mikä yhteistyön merkitys on. Kyselyn vastauksien perusteella yhteistyön merkitys kulminoituu viiteen ulottuvuuteen: lapsen ja koko perheen hyvinvointi, tiedonkulku, yhteinen keskustelu ja suunnittelu, myönteinen ilmapiiri sekä työntekijän hyvinvointi (Pihlaja & Viitala 2018, 130). Keskeisin yhteistyön tavoite on aina lapsen hyvinvointi.

Yhteistyön kautta on helpompi tukea lapsen hyvinvointia ja kehitystä. Toimivan ja vastavuoroisen tiedonkulun kautta taas vanhemmat ja kasvattajat voivat yhdessä saada toinen toisiltaan arvokasta tietoa siitä, millainen lapsi on, kun he eivät ole paikalla. Esimerkiksi kasvattajat saavat tietoa siitä mitkä asiat sujuvat kotona hyvin ja mitkä taas eivät. Nimenomaan se, että tietoa jaetaan puolin ja toisin, on merkityksellistä, koska näin saadaan monipuolinen kuva lapsesta ja hänen kokonaistilanteestaan. Myös keskustelu eri näkemyksistä on yhteistyön kannalta hedelmällistä. Vanhemmilla ja varhaiskasvatuksen ammattilaisilla voi olla eriäviä mielipiteitä ja näkemyksiä esimerkiksi joistain toimintatavoista, kuten vaikka päivänien tarpeesta tai ruokailutavoista. Keskustelun ja suunnittelun kautta näissäkin asioissa voidaan päästä kompromisseihin ja löytää molempia osapuolia miellyttävä ratkaisu, joka katsotaan olevan myös lapsen parhaaksi. Kun kasvattaja arvostaa vanhempia lastensa asiantuntijana, luo se myönteistä ilmapiiriä ja tasa-arvoa varhaiskasvatuksen ammattilaisen ja lapsen vanhempien välille. Myös työntekijän optimistisella asenteella perhettä kohtaan on merkitystä myönteisen ilmapiirin syntymiselle, vaikka perheen kokonaistilanne olisikin haastava. (Pihlaja & Viitala 2018, 130–134.)

Eeva Kaukoluodon (2010) tutkimuksessa on tutkittu päiväkodin kasvatusyhteistyötä sekä tarkasteltu sen hyötyjä analyttisesti historiaan tukeutuen. Lisäksi tutkimuksessa tehtiin kokeiluja kahdessa päiväkodissa. Kaukoluoto toteutti tutkimuksensa monivaiheisena käytäntötutkimuksena hyödyntäen vuorovaikutteista tiedonmuodostusta. Kaukoluodon mukaan yhteistyön nähdään tuottavan niin lapsille, vanhemmille kuin työntekijöille tärkeitä hyötyjä. Kaukoluodon (2010) tutkielman mukaan päiväkodin työntekijät ja työyhteisö halusivat parantaa yhteistyötä heidän ja lasten vanhempien kanssa erilaisin menetelmin ja myös uusia ideoita, kuten lapsihaastattelu haluttiin kehittää ja kokeilla. Uudet käytännöt tuntuivat hyödyttävän paitsi lapsia ja lasten vanhempia, mutta myös työntekijöiden omaa työssä kehittymistään. (Kaukoluoto 2010, 183.)

Lapsiperheiden arki ja hyvinvointi Suomessa vaihtelee, ja vaikka suuri enemmistö perheistä voikin hyvin, on vähemmistön pahoinvoinnin ennuste aiempaa huonompi. Tähän on toki useita syitä, mutta erityisesti tähän vaikuttaa vanhempien vähäinen koulutus yhdistyneenä työttömyyteen. Huolenaiheena on myös

huono-osaisuuden siirtyminen perheittäin sukupolvelta toiselle. Koko perheen hyvinvointia tulee pystyä tukemaan, sillä se on edellytys myös lapsen myönteiselle kehitykselle. Varhaiskasvatuksen palvelut ovatkin tärkeä osa lapsiperheiden elämää, ja toimiva yhteistyö varhaiskasvatuksen ja vanhempien välillä tukee arjen pyörittämistä. Toimiva yhteistyö vanhempien kanssa lisää myös varhaiskasvatuksen ammattilaisen omaa hyvinvointia ja työssä jaksamista. Vanhemmilta saatu positiivinen palaute ja lapsen kehityksestä iloitseminen lisäävät ja kasvattavat omaa ammatillisuutta ja avaavat mahdollisuuden itsereflektioon. Varhaiskasvatuksessa ammattilaisen ammattitaito tulee näkyviin konkreettisimmin juuri yhteistyön kautta. (Pihlaja & Viitala 2018, 122–123, 135.)

3.2 Yhteistyön rakentuminen varhaiskasvatuksen alussa

Kasvattajat ja vanhemmat rakentavat keskinäistä yhteistyösuhdettaan molemminpuolisessa vuorovaikutuksessa. Kasvatuksellista yhteistyötä luovan vuorovaikutuksen kannalta on merkityksellistä, että yhteistyön osapuolet hyväksyvät toisensa sellaisina kuin ovat sekä kunnioittavat toistensa ajatuksia ja mielipiteitä. On myöskin tärkeää, että yhteistyösuhteessa molemmat osapuolet kokevat vuorovaikutuksen avoimeksi sekä luottamuksellisesti, sekä ymmärtävät lapsen kasvatuksen olevan yhteinen jaettu vastuutehtävä. Työntekijän tulee olla aktiivinen ja aloitteellinen vanhempien suuntaan, ja siten kutsua vanhemmat intensiiviseen yhteistyöhön. Yhteistyösuhteen rakentuminen alkaa heti kun perhe ja päivähoiton työntekijät tapaavat ensimmäistä kertaa ja yhteistyö syvenee koko prosessin, tässä yhteydessä lapsen varhaiskasvatuksen, keston ajan. Kun vanhemmat ja heidän toiveensa sekä näkemyksensä otetaan kokonaisvaltaisesti huomioon heti yhteistyösuhteen alusta alkaen, luo se yhteistyön osapuolten välille tiimihenkeä ja rakentaa vahvaa pohjaa kasvatusyhteistyölle. (Kekkonen 2012, 58–59.)

Joensuun seudun varhaiskasvatussuunnitelman (2020) mukaan lapsi ja hänen huoltajansa voivat käydä tutustumassa tulevaan varhaiskasvatuspaikkaan sekä tulevan lapsiryhmän työntekijöihin ja lapsiin jo ennen varsinaisen päivähoiton alkua. Tämä on olennaista myös yhteistyön rakentumisen kannalta, sillä yhteistyön

rakentuminen alkaa heti ensimmäisestä kohtaamisesta. Lapselle ja hänen huoltajilleen voidaan sovitusjärjestää tutustumispäivä tulevaan päivähoiton yksikköön, jolloin heillä on mahdollisuus yhdessä tutustua ryhmän toimintaan ennen varsinaista varhaiskasvatuksen aloitusta. Tutustumisen ohessa huoltajien kanssa keskustellaan varhaiskasvatuksen käytännöistä ja hänelle tarjotaan informaatiota sekä ohjausta hoidon aloitukseen liittyen. Huoltajien tulee toimittaa hoitopaikkaan sen toiminnan järjestämisen kannalta tarvittavat tiedot. Näitä ovat esimerkiksi tiedot lapsen vahvuuksista, tarpeista ja tottumuksista. (Joensuun seudun varhaiskasvatussuunnitelma 2020, 17.)

Joensuun seudun varhaiskasvatussuunnitelma painottaa vanhempien kanssa tehtävän yhteistyön merkitystä. Varhaiskasvatuksellisen yhteistyön lähtökohtana on se, että yhteistyön molemmat osapuolet ovat sitoutuneita lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen turvaamiseen ja edistämiseen. Kasvatusyhteistyön pohja rakentuu luottamuksen, osapuolten keskinäisen kunnioituksen sekä tasa-arvoisen vuorovaikutussuhteen kautta. Eriyksen tärkeää yhteistyö on silloin kun lapsella havaitaan tuen tarpeita suhteessa oppimiseen ja kehitykseen tai erilaisissa siirtymävaiheissa. Näitä siirtymävaiheita voivat olla esimerkiksi varhaiskasvatuksen alkuvaiheet, esiopetuksen alku tai päivähoitopaikan vaihtuminen. Kun yhteistyön ilmapiiri pyritään alusta asti rakentamaan luottamukselliseksi mahdollistaa se vanhempien ja varhaiskasvattajien välisen yhteistyön myös haastavissa tilanteissa, esimerkiksi jos herää huoli lapsen hyvinvoinnista, tai ilmenee jotain tehostetun tai erityisen tuen tarvetta. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 39–40.)

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2018) mukaan yhteistyöhön kuuluu olennaisesti myös huoltajien mahdollisuus osallistua lapsensa varhaiskasvatusyksikön toiminnan ja tavoitteiden suunnitteluun ja kehittämiseen. Yhteistyössä voi hyödyntää esimerkiksi tieto- ja viestintäteknologiaa. Parhaimmillaan yhteistyö myös vahvistaa vanhempien keskinäistä vuorovaikutusta, sekä edistää huoltajien verkostoitumista ja yhtenäistä toimintaa erilaisissa tilaisuuksissa. Tämä voi vahvistaa yhteisöllisyyden kokemusta vanhempien välillä ja antaa tukea henkilöstön työlle. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 40.)

Iso-Kuuselan (2008) tutkielmassa on tutkittu sitä mitä haasteita toimivan yhteistyön rakentumiseen voi liittyä. Yksi merkittävä tuloksista esiin noussut asia oli, että kaikilla vanhemmilla on omat yksilölliset tarpeensa ja toiveensa suhteessa yhteistyöhön. Varhaiskasvatuksen ammattilaisten tulee tunnistaa ja tietää nämä yksilöiden tarpeet ja pyrkiä toimimaan niitä kunnioittaen. Kun jollekin vanhemmista riittää vain pintapuolinen informaatio lapsen päivästä, voi toinen vanhempi taas haluta tietoa laajemmin ja kokonaisvaltaisemmin. Iso-Kuuselan mukaan vanhempien tietoisuuden lisääminen siitä mitä heidän lapsensa tekee päivähoiton aikana, nähtiin kuitenkin merkittävänä yhteistyösuhteen syventävänä tekijänä. Näin ollen vanhemmat, jotka eivät ole kiinnostuneita luomaan keskusteluyhteyttä, nähtiin ammattilaisten toimesta haasteena toimivan ja avoimen yhteistyösuhteen muodostumiselle. (Iso-Kuusela 2008, 63.)

3.3 Varhaiskasvattajien ja perheiden välisen yhteistyön tavoitteet

Iso-Kuuselan tutkielma (2008) osoittaa, että niin vanhemmat kuin varhaiskasvattajat kokevat tärkeimmiksi lähtökohdiksi yhteistyölle avoimuuden ja hyvän vuorovaikutuksen. Yhteistyön koettiin tukevan lapsen kehitystä, mikä nähtiin myös yhteistyön tärkeimpänä ja pohjimmaisena tavoitteena. Vanhemmat kokivat yhteistyön tukevan heidän kasvatustehtävänsä. (Iso-Kuusela 2008, 61.) Joensuun kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma linjaa huoltajien kanssa tehtävän yhteistyön perustaksi molemminpuolisen luottamuksen, joustavuuden sekä yhteisen näkemyksen siitä mikä on lapselle ja hänen kasvulleen ja kehitykselleen parasta. Huoltajilla on aina ensisijainen kasvatusvastuu, joten ammattilaisen tulee kuunnella ja kunnioittaa huoltajien näkemystä lapsestaan. Yhteistyön käytännöistä sovitaan aina yhdessä koko perheen, huoltajien sekä lapsen kanssa. Suunnitelma korostaa sitä, miten on tärkeää, että varhaiskasvatuksessa joka päivä on hyvä päivä; riittävästi iloa ja onnistumisia, mutta toisinaan myös surua ja pettymyksiä, jotka ratkaistaan ja niistä keskustellaan lasta vahvistavalla tavalla. Informaatiota jaetaan huoltajille yhdessä sovituin tavoin, muun muassa Daisyn ja eteisessä olevan viikko-ohjelman kautta. (Joensuun seudun varhaiskasvatussuunnitelma 2020, 40–41.)

Joensuun seudun varhaiskasvatussuunnitelman mukaan päivittäisten kuulumisten vaihdon yhteydessä tulee keskustella myös toiminnan tavoitteista. Yhdessä arvioidaan kuinka nämä tavoitteet tukevat lapsen varhaiskasvatusta. Joensuun seudun varhaiskasvatuksessa painottuva positiivinen pedagogiikka näkyy myös huoltajien kanssa tehtävässä yhteistyössä. Varhaiskasvattajan on tärkeää antaa vanhemmille kannustavaa ja myönteistä palautetta suhteessa lapsen kehitykseen ja oppimiseen, sekä jakaa lapsen onnistumiset sekä vahvuudet vanhempien kanssa päivittäin. Nämä päivittäiset kohtaamiset ja havaintojen jakaminen vanhempien ja päivähoidon henkilökunnan välillä mahdollistavat lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin turvaamisen, sekä vahvistavat molempien osapuolien kokemusta yhteistyön toimivuudesta. Joensuun vasun mukaan huoltajilla tulee olla myös mahdollisuus järjestää varhaiskasvatusta tukevaa toimintaa vanhempainyhdistyksissä. Vanhempainyhdistysten toiminta tukee huoltajien verkostoitumista sekä vahvistaa vanhempien osallisuuden kokemusta. (Joensuun seudun varhaiskasvatussuunnitelma 2020, 40–41.)

Kekkosen (2012) mukaan perheiden ja varhaiskasvatuksen välistä yhteistyötä ohjaa tavoite siitä, että varhaiskasvatuksen tehtävä on tukea kotia kasvatustyössä. Tätä tavoitetta ei tule kuitenkaan lähestyä liian kirjaimellisesti, sillä muuten riskinä on, että yhteistyötä lähdetään rakentamaan liian yksisuuntaisesti ja keskitytään mahdollisiin tuen tarpeisiin vain lapsen kotiympäristössä. Yhteistyössä tärkeää on, että lapsen asioita tarkastellaan kokonaisuutena ja siten huomioidaan ja keskustellaan mahdollisista tuen tarpeista kaikissa lapsen kasvu ja kehitysympäristöissä, niin kotona kuin päivähoitossa. (Kekkonen 2012, 45.) Yhteistyö varhaiskasvatuksessa on aina vuorovaikutteista ja osapuolten välisistä kasvatukseen liittyvistä arvoista, tavoitteista ja vastuista tulee keskustella niin työyhteisön kesken kuin myös yhdessä vanhempien kanssa. Mikäli huoltajilla ja henkilöstöllä ei ole yhteistä kieltä, voidaan varhaiskasvatuksessa turvautua tulkin apuun molemmin puolisen ymmärryksen takaamiseksi. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 40.)

4 Aiemmat opinnäytetyöt aihepiiristä

Päivähoitoon osallistuvien lasten vanhempien ja varhaiskasvatuksen ammattilaisten välisestä yhteistyöstä on 2000-luvulla tehty useita opinnäytetöitä. Vanhempien näkemyksiä yhteistyöstä ovat selvittäneet mm. Jeromaa (2013), Valli (2014), Körkkö (2015) sekä Laituri ja Tuominen (2015). Niin Jeromaa, Körkkö, kuin myös Laituri ja Tuominen keräsivät opinnäytetöihinsä aineiston vanhemmille, ammattilaisille tai sekä vanhemmille että ammattilaisille suunnatuin kyselylomakkein (Jeromaa 2013; Laituri & Tuominen 2015; Körkkö 2015). Vallin opinnäytetyössä on hyödynnetty sen sijaan learning-cafe menetelmää. Etenkin Vallin (2014) ja Körkön (2015) tutkimuskysymyksissä sekä tuloksissa on paljon yhteneväisyyksiä omaan opinnäytetyöhöni.

Näiden opinnäytetöiden tulokset osoittavat, että lasten vanhemmille yhteistyö ja ammattilaisten kumppanuus lasten kasvatuksessa olivat hyvin tärkeitä ja merkityksellisiä (Körkkö 2015). Vanhemmat olivat hyvin motivoituneita kasvatuskumppanuuteen (Valli 2014), ja yhteisten arvojen ja toimintaperiaatteiden perheen ja päiväkodin välillä koettiin edesauttavan kumppanuuden saavuttamista (Körkkö 2015). Vanhemmat pitivät päivähoidon aloitusvaihetta yhteistyön kannalta tärkeänä (Laituri & Tuominen 2015). Vaikka näissä opinnäytetöissä tehdyissä tutkimuksissa vanhemmat pääasiassa arvioivat yhteistyön määrän riittäväksi, he tunsivat yhteistyön toteutumisessa kuitenkin haasteita. Näitä olivat muun muassa näkemuserot, niin vanhempien oma kuin myös henkilökunnan ajan puute sekä ruuhkat lasten tuonti- ja hakutilanteissa (Körkkö 2015).

Vanhemmat kokivat lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laatimisen yhteistyössä henkilökunnan kanssa vahvistaneen heidän kokemustaan ja osallisuuttaan yhteistyössä varhaiskasvatukseen. (Valli 2014). Lasten vanhemmat arvostivat tiedonkulun ja keskustelujen avoimuutta (Jeromaa 2013; Körkkö 2015; Laituri & Tuominen 2015). Yhteistyösuhteen katsottiin muodostuvan päivittäin toteutuvissa keskusteluissa ja lasten arkea koskevan tiedonvaihdon avulla (Körkkö 2015; Valli 2014). 2000-luvulla vanhempien ja varhaiskasvatuksen yhteistyön ja

tiedonvaihdon menetelmät ovat uudistuneet. Keskustelujen lisäksi käyttöön on yleistynyt sähköinen viestintä. Nykyajan vanhemmille varhaiskasvatuksen yhteisöllisyys on tärkeä arvo. Vanhemmat olivat halukkaita osallistumaan päiväkodin järjestämiin yhteisiin tilaisuuksiin, toimimaan yhdessä oman lapsensa pienryhmän vanhempien kanssa ja saamaan siten itselleen vertaistukea toisilta vanhemmilta. (Valli, 2014).

5 Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite

Opinnäytetyöni tarkoituksena oli kartoittaa vanhempien kokemuksia yhteistyöstä varhaiskasvattajien ja päiväkodin kanssa. Pysin selvittämään näkevätkö vanhemmat yhteistyön tärkeänä osana varhaiskasvatusta, kokevatko he yhteistyön olleen riittävää vai onko siinä ollut heidän mielestään jotain puutteita. Kysely toimii samalla ikään kuin palautekyselynä, josta saatuja tuloksia päiväkotitoiminta voi hyödyntää toimintansa kehittämisessä, jolloin toinen tavoite on tuottaa materiaalia toimixiantajan sisäiseen kehittämistyöhön.

Tutkimuskysymykset ovat

1. Miten vanhemmat kokevat yhteistyön heidän ja päiväkodin työntekijöiden välillä toimivan?
2. Mitä asioita vanhemmat pitävät tärkeimpinä toimivassa yhteistyössä?
3. Minkälaisissa tilanteissa vanhemmat mahdollisesti tahtoisivat tehdä tiiviimpää yhteistyötä.

6 Opinnäytetyön menetelmälliset valinnat ja toteutus

6.1 Laadullinen tutkimus

Laadullisilla eli kvalitatiivisilla tutkimusmenetelmillä tutkitaan ilmiöiden merkityksiä (Vilka 2015, luku 5.) tai esimerkiksi tutkimuskohteen laatua ja ominaisuuksia (Jyväskylän yliopisto 2020a.) Laadullista tutkimusta tehdessä voidaan käyttää monia erilaisia menetelmiä. Tutkijan tavoitteena on tulkita ja ymmärtää tutkimuksensa kohdetta. (Vilka 2015, luku 5.)

Vaikka tutkimuskohteen merkitysten tulkinta ja ymmärtäminen ovat ominaisia laadulliselle tutkimukselle, laadullista tutkimusta ei kuitenkaan pidetä määrällisen tutkimuksen vastakohtana. Tärkeä ero näiden tutkimustyyppien välillä on se, että määrällisen tutkimuksen menetelmä pitää sisällään oletuksen, että kohde on teoriasta ja tutkijasta riippumaton, kun taas laadullisessa tutkimuksessa korostuu tutkijan tekemän tulkinnan välttämättömyys. (Puusa & Juuti 2020, 75–76; Vilka 2015, luku 5.)

Aina menetelmien tarkastelun avulla ei edes voida tunnistaa kumpi, määrällinen vai laadullinen tutkimus, on kyseessä. Kuitenkin tutkimuksien tavoitteet sekä tutkimusotteiden aineistot ovat keskenään laadullisesti erilaisia. Laadullinen lähestymistapa korostaa todellisuuden ja siitä saatavan tiedon subjektiivista luonnetta, ja tämä onkin yksi keskeinen tunnus piirre laadulliselle tutkimukselle. Laadullista tutkimusta tehdessä tutkimuskohdetta on tavallista lähestyä sen luonnollisissa olosuhteissa. Tällöin tutkimus keskittyy tarkastelemaan yksittäisiä tapauksia ja tutkimuksessa näkyikin olennaisesti osallistuvien ihmisten näkökulma ja tutkijan vuorovaikutus yksittäisten havaintojen kanssa. Keskeistä laadullisissa tutkimuksissa onkin tutkittavien ihmisten omat kokemukset, ja tutkimuksen tehtävänä on antaa teoreettisesti mielekäs tulkinta kohteena olevasta ilmiöstä. (Puusa & Juuti 2020, 75–76.)

Laadullisessa tutkimuksessa aineistona käytetään ihmisten omin sanoin kirjoitettua tai kerrottua aineistoa tai tutkijan keräämää kirjoitettua havaintoaineistoa, kuten tutkijan omia muistiinpanoja. Tiedonkeruumenetelminä voidaan käyttää osallistuvaa havainnointia, haastatteluja ja ääni- ja kuvanauhoituksia. Tutkimusaineiston analyysi tehdään loogisen päättelyn avulla aineistoa erittelemällä ja tulkitsemalla. Laadullisen aineiston analyysin tavoitteena on saavuttaa tutkittavasta ilmiöstä mielekäs, selkeä, tiivis ja yhtenäinen uutta tietoa sisältävä tiedon kokonaisuus. (Lapin ammattikorkeakoulu 2020.)

Opinnäytetyöni on laadullinen tutkimus, koska kyselylomakkeessani on sekä monivalinta- että avoimia kysymyksiä, ja aineistosta saatavat tulokset perustuvat vastaajien näkökulmiin ja kokemuksiin. Vaikka opinnäytetyöni on laadullinen tutkimus, on siinä toimeksiantajan odotusten takia hyödynnetty myös määrällisen tutkimuksen menetelmiä juuri aineiston analyysissä monivalinta- kysymysten tuloksien esittämisessä ja tulkinnassa. Vastausten määrä tai vastausten jakautuminen esitetään luvuin tai prosentein ja näiden vastausten tukena on avoimia kysymyksiä.

6.2 Kyselylomake tiedonkeruu menetelmänä

Kyselylomakkeet tutkimusmenetelmänä nähdään yleisesti sekä helppona että tehokkaana keinona kerätä laajojakin aineistoja. Kysely menetelmänä on sovellettavissa monenlaisien asioiden ja aiheiden tutkimukseen. Jotta kyselyn kysymykset selvittävät oikeaa ongelmaa, on kyselyn tekijän tärkeää ottaa tarvittavasti selvää aiheesta ennakkoon. Näin myös tutkimuksen tulokset ovat kattavia ja luotettavia. Kysymykset tulee asetella niin, että ne ovat helposti ymmärrettäviä eivätkä johdattele vastaajaa. Kyselyn laatijan tulee myös pohtia, mitkä kysymykset ovat tutkimuksen kannalta oikeasti oleellisia, sillä kysely ei saa paisua liian pitkäksi. (Oppariapu 2020.)

Kyselylomakkeen suunnittelu alkaa jo tutkimussuunnitelmassa. Tutkimussuunnitelma ja kyselylomake kietoutuvat erottamattomasti yhteen tutkimusprosessissa.

Kyselylomakkeen kysymysten tulee etsiä vastauksia nimenomaan suunnitelmassa määritettyyn tai määritettyihin tutkimuskysymyksiin. Kyselylomakkeessa kysymykset voivat olla muodoltaan sekä monivalintakysymyksiä että avoimia kysymyksiä, joihin vastaajat kirjoittavat vastauksensa omin sanoin. Monivalintakysymyksissä vastaajalle asetetaan valmiit vastausvaihtoehdot, ja kysymysmuoto on vakioitu. Puhutaan standardoiduista kysymyksistä. Näillä tavoitellaan kysymysten ja saatujen tulosten vertailukelpoisuutta. Avoimien kysymysten tavoitteena on puolestaan tuoda esiin vastaajien omia spontaaneja ajatuksia ja mielipiteitä. Avoimissa kysymyksissä vastaamista rajataan vain vähän. (Vilkkä 2015, luku 4.)

Kyselylomake tulee muotoilla selkeästi ja kysymykset sekä sanavalinnat miettiä niin, että ne ovat yksiselitteisiä ja vastaajalle tuttuja. Kysymysten järjestys on myös tärkeä vastaajan kannalta, ja kysymyksissä tulisin olla jokin tunnistettavissa oleva juoni. Tällainen lomakkeen tunnistettavissa oleva juoni voi edetä esimerkiksi tutkittavan ilmiön yleisestä tasosta kohti sen yksityiskohtaisia piirteitä. Tällainen johdonmukaisuus helpottaa kysymyksiin vastaamista. Lomaketta on myös hyvä testata ennen varsinaista kyselyä. Testauksessa tulisi arvioida ainakin kysymysten ja ohjeiden selkeyttä, vastausvaihtoehtojen toimivuutta, lomakkeen pituutta ja vastaamiseen kuluvaa aikaa. (Vilkkä 2015, luku 4.)

Kyselylomaketta laatiessa tulee pitää koko ajan mielessä tutkimussuunnitelma ja tutkimuskysymys. Tutkimussuunnitelma ohjaa sitä, millaista aineistoa tarvitaan ja millaisilla kysymyksillä tieto on kerättävissä. Jokainen kysymys harkitaan tarkkaan. Mittaako kysymys tutkimusongelman kannalta olennaista asiaa? Onko kysymys riittävän yksiselitteinen ja ymmärrettävä? Turhat kysymykset karsitaan. (Vilkkä 2015, luku 4.). Oma kyselylomakettani laatiessa pyrin myös keskittymään siihen, että saman aihealueen monivalintakysymykset ja avoimet kysymykset tukevat toisiaan ja ne ovat kyselyn etenemisen ja vastaamisen kannalta järkevässä järjestyksessä. Valmista kyselylomaketta testasin lähettämällä sen muutamalle perheelliselle tutulleni, joilla on päiväkotikäisiä lapsia, ja pyysin heitä vastaamaan kyselyyn, kuin se olisi osoitettu juuri heille. Heiltä sain myös arvokasta palautetta lomakkeen loppusilauksiin.

Opinnäytetyöhöni valitsin aineistonkeruumenetelmäksi sähköisen kyselylomakkeen, koska se sopi toteutukseltaan aikatauluuni parhaiten. Se mahdollistaa vanhemmille myös täysin anonyymien vastaamisen, ja voi siten rohkaista vastaamaan kyselyyn paremmin kuin esimerkiksi haastattelu tai fyysinen palautettava lomake. Tämä järjestely sopii muutenkin aikaan, koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen ollessa yhä voimassa. Kyselylomakkeen laadin ja toteutin webropolilla. Linkki kyselyyn lähetettiin vanhemmille Daisy-palvelun kautta. Daisy:n postituslistalla olivat toimeksiantajanani toimivan päiväkodin kaikkien lasten vanhemmat. Päiväkodissa on 130 lasta, joista kaiken kaikkiaan 54 lapsen vanhemmat vastasivat kyselyyn. Kyselyn monivalintakysymysten vastausten prosenttiosuudet esitän raportoinnissani pylväskaavioin, ja avoimien kysymyksien vastaukset olen analysoinut aineistolähtöisen sisällönanalyysin menetelmän avulla. Monivalintakysymysten ja avoimien vastausten analyysin pohjalta olen myös koontanut toimeksiantajalle yhteenvetoa niin monivalinta- kuin avoimien vastausten perusteella.

6.3 Aineiston analyysi

Laadullista aineistoa kertyy yleensä runsaasti. Käytännössä analyysi aloitetaan kin käymällä aineisto useaan kertaan läpi. Tutkijan tulee lukea ja tarkastella aineistoa huolellisesti ja useampaan kertaan, erikseen sekä kokonaisuutena. Näin tutkija tuntee aineistonsa hyvin, mikä näkyy suoraan analyysin laadussa. Tarkastelun ja lukukertojen aikana kannattaa kirjata muistiinpanoja, joiden avulla aineiston alustava hahmo alkaa muotoutua ja hahmottua. (Puusa & Juuti 2020, 151.)

Laadullisen tutkimuksen analyysimenetelmät voidaan karkeasti jakaa kahteen ryhmään. Analyysi voi olla jokin olemassa olevan teorian ohjaama tai analyysi voidaan tehdä aineistolähtöisesti. Vaikka analyysi tehdään aineiston ohjaamana ja aineiston ehdoilla, voidaan tulosten tulkinnessa soveltaa suhteellisen vapaasti erilaisia teoreettisia lähtökohtia. Sisällönanalyysi on laadullisen tutkimuksen perusmenetelmä. Sisällönanalyysia voidaan toteuttaa tutkimuksen ainoana ja erillisenä metodina, mutta se voidaan myös yhdistää osaksi monia erilaisia analyysitapoja. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 103).

Laadullisen analyysin muodot voidaan jaotella kolmeen ryhmään, jotka ovat aineistolähtöinen, teoriasidonnainen ja teorialähtöinen analyysi. Tämä jaottelu perustuu siihen, millainen on teorian rooli tutkimuksessa. Analyysi voidaan aloittaa aineistolähtöisesti, mutta sen edetessä sitä ohjaava ajatus voidaan nostaa työn teoreettisesta viitekehystä. Teoriasidonnaisessa analyysissä päättelyn logiikassa on kyse abduktiivisesta päättelystä. Teorialähtöisessä lähestymistavassa taas nimensä mukaisesti teoria on keskeisin ja ensisijainen ohjaava rooli aineiston tarkastelussa. (Puusa & Juuti 2020, 151.) Tässä opinnäytetyössä analyysi kohdentuu kyselyn vastauksiin, joten käyttämäni aineiston analyysimenetelmä on aineistolähtöinen analyysi. Aineistolähtöisessä analyysissä pyritään luomaan tutkimusaineistosta teoreettinen kokonaisuus. Tutkimuksen tehtävä, tarkoitus ja tutkimuskysymykset ohjaavat analyysia, eikä teorialla tai aikaisemmillä havainnoilla ole niin vahvaa merkitystä aineiston analysoinnin kannalta, koska itse analyysin ja lopputuloksen oletetaan olevan aineistolähtöistä. Esimerkkejä aineistolähtöisessä analyysissä käytetyistä tai siinä puhuttavista menetelmistä ovat ryhmittely, aineiston pelkistäminen, erilaisten yhdistävien ala-, ylä- tai pääkategorioiden luominen, tekstin tulkinta, aineiston kuvaus ja merkityskokonaisuuksien jäsentäminen. (Tuomi & Sarajärvi, 2018, 108, 114.)

Aineistolähtöisessä sisällönanalyysissä pyritään saamaan vastaukset tutkimuskysymyksiin ja tutkimustehtävään yhdistelemällä käsitteitä. Sisällön analyysi perustuu tässä tapauksessa tulkintaan ja päättelyyn, jossa edetään empiirisessä aineistossa kohti käsitteellisempää näkemystä tutkittavasta ilmiöstä. Tutkijan tulee rakentaa muodostamiensa käsitteiden avulla kuvaus tutkimuskohteesta ja verrata teoriaa ja johtopäätöksiä alkuperäiseen aineistoon uutta teoriaa muodostaessaan. Analyysin kaikissa vaiheissa tutkijat pyrkivät ymmärtämään tutkittavien omasta näkökulmastaan. On kuitenkin hyvä huomata sisällön analyysin teorian kannalta, että kerrotut esimerkit ovat vain aineistokohtaisia esimerkkejä, joista syntyy ala-, ylä-, pää- ja yhdistäviä luokkia. Nämä esimerkit kuvaavat aineistolähtöisen sisällönanalyysin teoreettista mallia. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 127.)

Tässä opinnäyteyössä aineisto on analysoitu juuri sisällönanalyysin menetelmää käyttäen. Tuomen ja Sarajärven mukaan sisällön analyysin koostuu kolmesta vaiheesta; pelkistämisestä, ryhmittelystä ja lopuksi käsitteellistämisestä. Ensimmäinen vaihe analyysissa on tuloksien pelkistäminen eli redusointi, joka tapahtuu siten että aineistoa tulkitaan ja siitä jätetään pois kaikki epäolennainen data. Aineistoa toisin sanoen tiivistetään ja jaotellaan osiin, minkä kautta myös luodaan lähtökohdat analyysin seuraavalle vaiheelle, eli klusteroinnille. Tämän opinnäytetyön aineiston alkuperäisilmaisut ovat vanhempien vastauksia ja mielipiteitä, joita kyselytutkimuksen kautta saatiin. Näitä ilmaisuja jaottelemalla aineistosta on saatu koottua pelkistettyjä ilmaisuja. Pelkistetyt ilmaisut kirjataan ylös allekkain, kuitenkin niin, ettei alkuperäisestä aineistodatasta katoa mitään pois (taulukko 1). (Tuomi & Sarajärvi 2018, 123–124.)

Taulukko 1. Esimerkki oman työni aineiston redusoinnista.

Alkuperäisilmaisu	Pelkistetty ilmaisu
<p>”Enemmän toivoisin tietoa päivien sisällöstä ja siitä, miten päivä on lapsillani sujunut.”</p> <p>”...oman lapsen kuulumiset tarhapäivän kulusta on erittäin tärkeitä, mutta yleensä kuulumisten vaihtoon ei hakuilanteessa ole aikaa tai luovuttavalla hoitajalla ei ole siitä tietoa.”</p>	<p>Päivittäiset kohtaamiset ovat vähäisiä tai niihin on liian vähän aikaa</p>
<p>”Aika vähän saa yleisestikään tietoa päiväkodin asioista. Vähänlaista on tiedotus.”</p> <p>”Niin turhia ne vanhempainillat että ei huvita etes mennä. Daisy viestintä on usein sekavaa”</p>	<p>Tiedottamisessa puutteita tai se on sekavaa</p>

<p>”Viestit ovat tosi pitkiä vaikka asia olisi lyhyt. Ei sellaisia romaaneja jaksakaan lukea ja yrittää poimia sieltä sitä itselle tärkeää tietoa. Tekstissä ei välttämättä ole jäsentelyä ja selkeyttä. Saan viestejä jotka eivät kosketa meidän lapsia.”</p>	
--	--

Aineiston pelkistämisen jälkeen vuorossa on ryhmittely eli klusterointi. Tässä vaiheessa aiemmin alkuperäisestä aineistosta koodatut pelkistetyt ilmaisut jaotellaan ryhmiin ja nämä ryhmät muodostavat alaluokkia. Samaa ilmiötä kuvaavat käsitteet ryhmitellään ja yhdistetään eri luokiksi ja ne nimetään jollain luokan sisältöä kuvaavalla käsitteellä, esimerkiksi jollakin yhteisellä tutkittavan kohteen ominaisuudella tai piirteellä (taulukko 2). Alaluokkien kautta tutkimusaineisto tiivistyy ja käsitteet muuttuvat yleisimmiksi. Klusterointi luo pohjan kohteena olevan tutkimuksen perusrakenteelle ja sen kautta aineistosta nousee esiin alustavia kuvauksia tutkittavasta asiasta tai kohteesta. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 124.)

Taulukko 2: Esimerkki oman työni aineiston klusteroinnista

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka
Päivittäiset kohtaamiset ovat vähäisiä tai niihin on liian vähän aikaa	Luottamuksellisten keskustelujen määrä Lapsen päivittäiset kuulumiset
Tiedottamisessa puutteita tai se on sekavaa	Tiedottamisen organisointi ja oikein kohdentaminen

Klusteroinnin jälkeen on vuorossa aineiston käsitteellistäminen eli abstrahointi. Käsitteellistämässä alaluokista muodostuivat teoreettisen tarkastelun kautta yläluokat. Yläluokkien kautta tutkittavasta aineistosta tehdään johtopäätökset, jotka siten muodostavat pääluokat. (taulukko3). Käsitteellistämässä toisin sanoen edetään alkuperäisaineistosta teoreettisten käsitteiden kautta itse tuloksiin ja johtopäätöksiin. Aineiston analyysissä tulee huomioida, ettei polku aineiston

alkuperäisilmaisujen ja johtopäätösten välillä katoa, vaan se pidetään esillä ja selkeänä myös raportoinnissa. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 125–126.)

Taulukko 3: Esimerkki oman työni aineiston abstrahoinnista

Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Luottamuksellisten keskustelujen määrä Lapsen päivittäiset kuumukset	Päivittäisten kohtaamisten frekvenssi	Varhaiskasvatuksen ja vanhempien välinen kommunikaatio
Tiedottamisen organisointi ja oikein kohdentaminen	Tiedottaminen	Päiväkodin ja kodin välinen tiedonkulku

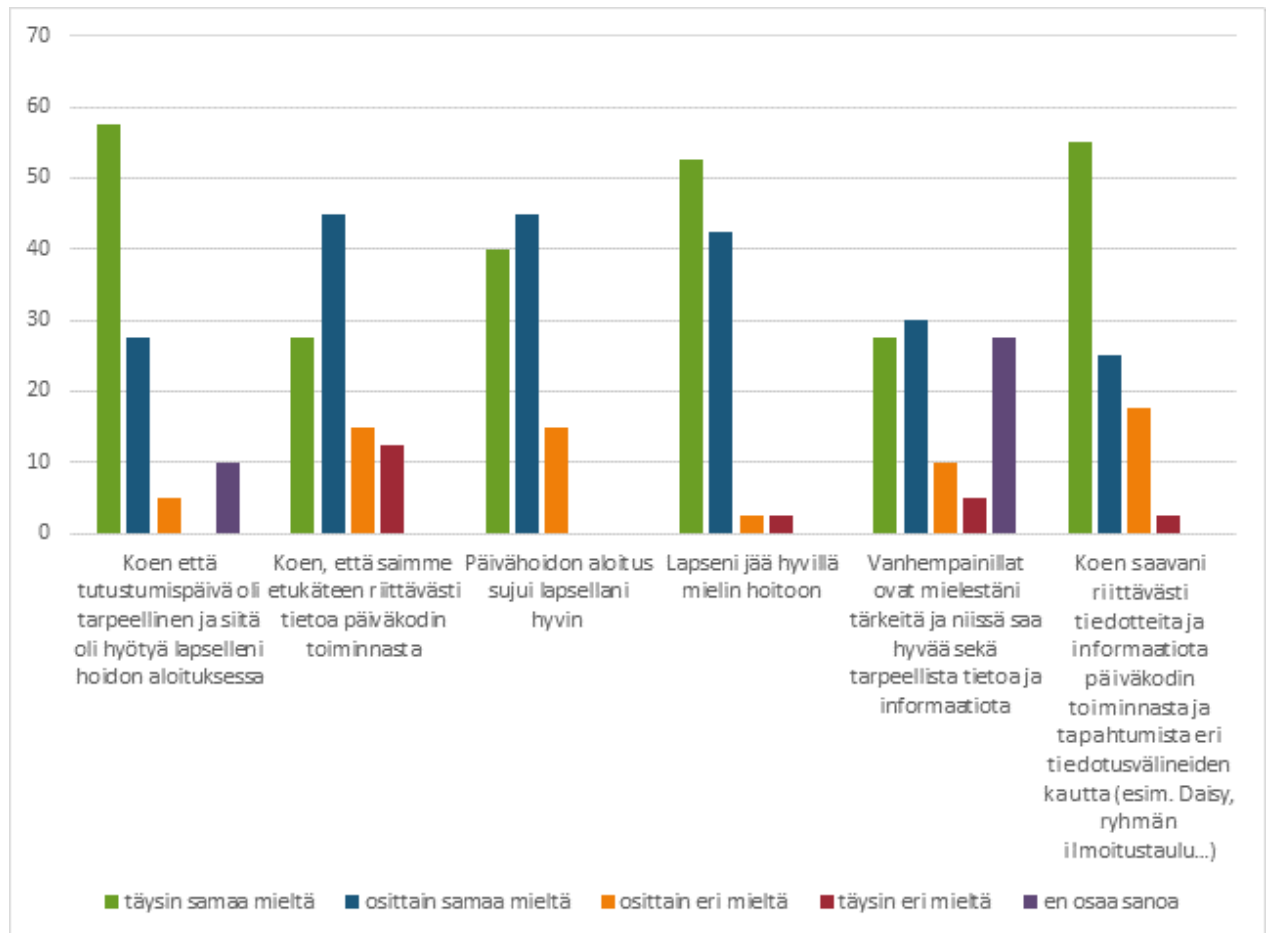
Tähän työhön keräämäni aineistoa olen analysoinut edellä kuvatuin esimerkein ja tavoin; alkuun kävin aineiston useita kertoja läpi, kirjoitin itselleni ylös joitain pieniä huomioita sekä ensisilmäyksillä ja lukukerroilla esille nousseita asioita. Tämän jälkeen keräsin ylös erilliseksi koonniksi monivalintakysymysten vastausten prosentit, jonka jälkeen kävin läpi avoimet kysymykset. Näiden avoimien kysymysten vastauksia ryhmittelin eri kategorioiden alle samankaltaisuudet huomioiden. Näin ollen käyttämiäni analyysimenetelmiä ovat tekstin tulkinta, kategoriointi, teemoittelu ja ryhmittely. Alaluokat, yläluokat ja pääluokat sain nostettua aineistosta juuri edellä kuvatuin redusoinnin, klusteroinnin ja abstrahoinnin keinoin. Pääluokiksi sisällön analyysin kautta sain varhaiskasvatuksen ja vanhempien välisen kommunikaation sekä päiväkodin ja kodin välisen tiedonkulun.

7 Tulokset

7.1 Yhteistyön rakentuminen

Vanhemmilla oli kaksi viikkoa aikaa vastata kyselyyn, jona aikana vastauksia tuli 40 vanhemmalta, joista 33 vastaajaa oli äitejä ja 7 isää. Vastaajilla oli yhteensä 54 päivähoitossa olevaa lasta. Näin voi siis päätellä, että kyselyyn on vastannut 54:n, kyseisessä päiväkodissa hoidossa olevan, lapsen vanhemmat. Vastaajien lapsista 17 oli 0–2-vuotiaita, 29 3–5-vuotiaita ja 8 esikouluikäisiä. Vastaajista 87 % vastasi käyneensä tutustumassa päiväkotiin ennen varsinaisen päivähoiton alkua.

Kyselylomakkeen ensimmäinen osio käsittelee yhteistyön rakentumista. Monivalintakysymyksiä tässä yhteistyön rakentumisen osiossa oli kuusi. Kuviossa 1 on kuvattu vastausten jakautuminen prosentteina. Värit kuvastavat vastausten jakautumista eri vastausvaihtoehtojen välillä.

Kuvio 1. Yhteistyön rakentuminen.

Vastauksien perusteella vanhemmat olivat pääosin tyytyväisiä siihen, miten yhteistyötä heidän ja päiväkodin välillä on rakennettu. Selkeimmin tässä osiossa vanhempien mielipiteitä jakoivat riittävä tiedon saanti ennen hoidon alkua ja vanhempainiltojen hyödyllisyys. Tämä tuli ilmi myös avoimien kysymyksiensä vastauksissa. Lisäksi huomattavaa on se, että vajaa kolmannes vanhemmista oli vastannut, ettei osaa sanoa ovatko vanhempainillat hyödyllisiä. Avoimissa vastauksissa he olivatkin sitten kertoneet, etteivät osaa sanoa, koska vanhempainiltoja ei ole ollut. Tämä tilanne selittyi toki koronaviruksen aiheuttamilla poikkeusoloilla, kun vanhempainiltoja ei ole voinut järjestää rajoitusten vuoksi.

Edellä esitetystä pylväskaaviossa olevien kysymyksiensä perässä oli avoin kysymys, jossa vanhemmilla oli mahdollisuus antaa kehitysideoita liittyen vanhempainiltoihin, vanhempainryhmän toimintaan tai muuhun yleiseen tiedottamiseen liittyen. Kysymys oli vapaaehtoinen, ja siihen vastasi hieman alle puolet kaikista

kyselyyn vastanneista. Vanhempainiltoihin toivottiin kehitystä tai parannusta käytännössä jokaisessa vastauksessa. Moni oli sitä mieltä, ettei vanhempainiltojen sisältö ole oleellista juuri heidän perheensä kannalta. Useampi kuvasikin vanhempainiltoja ”turhaksi”, eikä siksi viitsi edes osallistua. Sisältöön toivottiin enemmän esimerkiksi opetuksellista keskustelua, aiheina muun muassa lapsen kehitysvaiheet tai vanhemmuuden tuki. Vanhempainiltoja toivottiin myös ryhmäkohtaisiksi ja siten paremmin kohdennetuiksi. Vanhempainiltojen materiaalia toivottiin olevan saatavilla myös sähköisenä niille, jotka eivät pääse paikalle.

Vanhempainryhmästä taas kovinkaan moni ei tiennyt mitään. Ei tiedetty mitä vanhempainryhmä tekee tai mikä se edes on. Yhdessäkään vastauksessa ei kerrottu varsinaisia kehitysideoita vanhempainryhmän toimintaan liittyen, vaan vastauksissa toivottiin nimenomaan tietoa siitä, mikä tämä ryhmä on ja mitä se tekee, paitsi hankkii ksylitolipastillit lapsiryhmille. Yksi vastaajista kuitenkin kertoi olevansa mukana toiminnassa, ja että toimintaan toivotaan lisää vanhempia.

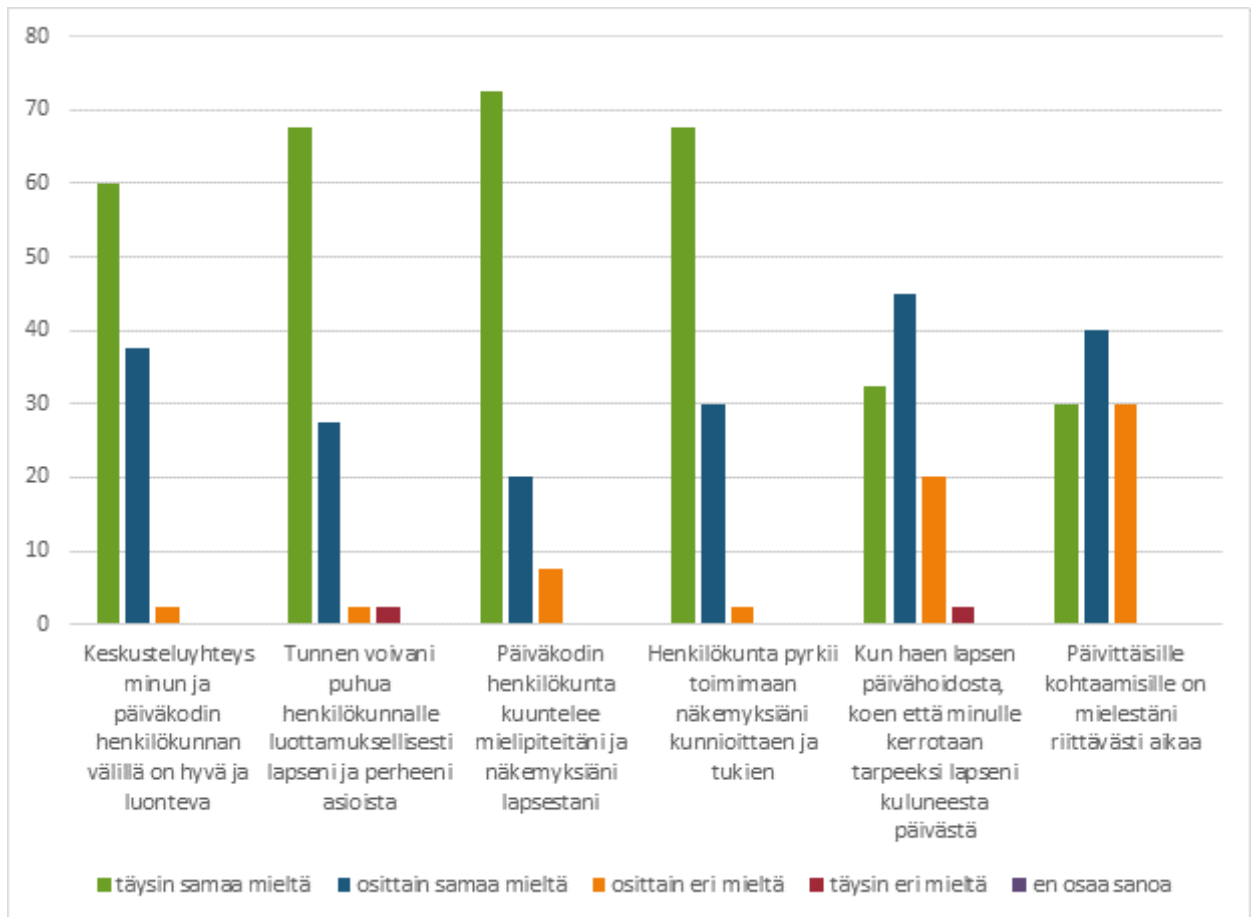
Yleisellä tasolla tiedottaminen ja saadun tiedon määrä jakoi vanhemmat kahteen ryhmään. Noin puolet ovat tyytyväisiä saamaansa tiedotteiden ja muun informaation määrään ja sisältöön. Toinen puolisko taas kokee, että tiedotteet ovat vähäisiä, sekavia tai niitä tulee liian vähän. Kuvia ja tiedotteita tai muuten kuulumisia nimenomaan ryhmien toiminnasta ja arjesta toivottiin enemmän. Etenkin nyt kun vanhemmat eivät ole päässeet poikkeusolojen takia eteistä pidemmälle lasta tuodessa tai hakiessa. Daisya pidettiin pääosin hyvänä kanavana viestintään, mutta toisinaan myös sekavana, kun viestejä samasta asiasta tulee useita, sekä kun Daisyn ilmoitustaululle on tullut muidenkin kuin oman lapsen ryhmän infot ja viikko-ohjelmat. Hoidon alussa vanhemmat toivoisivat saavansa enemmän ohjausta; esimerkiksi listaa tarvittavista tavaroista ja mahdollisesti myös aloitus keskustelua. Muutama vanhempi nosti esiin myös toiveen saada daisystä mobiilisovellus eli app, koska Daisyn käyttö puhelimella koetaan hankalaksi. Vanhemmat olivat myös lisänneet vastauksiinsa jonkin verran ideoita siihen, miten tiedottamista voisi kehittää. Yli puolet vastanneista vanhemmista toivoi esimerkiksi Daisy-viestinnän oheen perinteistä selkeää ilmoitustaulua ryhmän eteiseen. Tässä korostui nimenomaan selkeys - eteiseen ei haluta ”lappuviidakkoa”. Yksi vastanneista ehdotti, voisiko ryhmiin saada ilmoitusnäytön, missä sitten pyörisi

kaikki tärkeimmät tiedotettavat asiat. Jo aiemmin edellä mainittuja valokuvia toivottiin nähtäväksi paljon enemmän. Retkistä ja muusta erityistoiminnasta toivottiin ilmoituksia aiemmin, jotta vanhemmat ehtisivät miettiä hoitoajat niiden mukaan ja lapsi pääsisi osallistumaan. Moni vanhempi myös mainitsi omassa vastauksessaan sen seikan, ettei mikään sähköinen tai lapuilla tapahtuva viestintä korvaa puhetta ja aitoa kohtaamista. Tämä taas myös vahvistaa uudelleen sen, kuinka tärkeäksi vanhemmat kokevat kohtaamisen ja kasvokkain keskustelun.

Kyselyn ensimmäisestä osiosta tuloksena esiin nousee siis se, että lasten vanhemmista suurin osa oli tyytyväisiä yhteistyön rakentumiseen hoidon alkuvaiheissa, ja vanhemmat pitivät tiedonkulkua ja päivittäisiä kohtaamisia henkilökunnan kanssa hyvin tärkeinä. Vanhemmat toivat kuitenkin esille, että tiedottaminen ei aina kohdistunut oikein tai se oli heistä vaikeaselkoista. Edellä kuvattujen esimerkkien pohjalta tuloksista on sisällön analyysin keinoin, redusoinnin, klusteroinnin ja abstrahoinnin avulla, saatu pääluokaksi päiväkodin ja kodin välinen tiedonkulku.

7.2 Yhteistyötä ohjaavat periaatteet

Kyselylomakkeen toisen osion kysymykset koskevat yhteistyötä ohjaavia periaatteita. Tässäkin osiossa monivalintakysymyksiä oli kuusi. Kuviossa 2 osion vastaukset esitettynä prosentteina.

Kuvio 2. Yhteistyötä ohjaavat periaatteet.

Valtaosa vanhemmista kokee voivansa puhua asioistaan luottamuksellisesti ja avoimesti, ja että päiväkodin henkilökunta kuuntelee heidän mielipiteitään ja näkemyksiään. Eniten mielipiteitä jakoi kysymys siitä, kuulevatko vanhemmat mielestään tarpeeksi lapsensa päivästä, sekä se että onko päivittäisille kohtaamisille riittävästi aikaa. Nämä kaksi seikkaa nousivat myös esille avoimista vastauksista kaikkein selkeimmin.

Osion avoimessa kysymyksessä kysyttiin, millaisia asioita vanhemmat pitävät tärkeänä päivittäisessä kohtaamisessa ja vuorovaikutuksessa lapsia hoitavien henkilökunnan jäsenten kanssa. Kysymykseen vastasivat kaikki 40 vastaajaa. Tämän kysymyksen vastaukset peilautuivat suoraan näihin monivalintakysymyksissä esiin nousseisiin seikkoihin. Avointa ja luottamuksellista keskustelua painotettiin liki kaikissa vastauksissa, ja vastauksien perusteella vanhemmat myös kokivat, että tämä on toiminut hyvin heidän lapsiaan hoitavien henkilökunnan

jäsenten kanssa. Keskusteluyhteyden koetaan olleen luottamuksellinen. Kuitenkin lasten päivästä haluttaisiin kuulla yksilökohtaisemmin ja kokonaisvaltaisemmin; Ei pelkästään niin että todetaan lapsella olleen hyvä päivä, vaan että kerrottaisiin mitä se ”hyvä päivä” pitää sisällään. Erityisesti vanhemmat korostivat sosiaalista puolta: onko lapsella ollut kavereita, riitoja, leikkiseuraa yms. Vanhempia kiinnostaisi kuulla enemmän myös lapsen onnistumisista ja vastapainona myös niistä asioista, joissa lapsella on vielä harjoiteltavaa. Halutaan kuulla niin hyvät kuin huonot asiat rehellisesti.

Hieman yli puolet vastanneista totesi, ettei kohtaamisille ole päivittäin tarpeeksi aikaa. Osa kokee, ettei yleensä kuule lapsensa päivästä juuri mitään, ja että lapsi vain niin sanotusti ”tyrkätään” eteiseen lasta hakiessa. Osa taas kokee, että heidät on kohdattu ihanasti ja kommunikaatio hoitajien ja perheen välillä on toiminut moitteetta. Nämä samat vanhemmat myös kokivat, että heitä ja heidän lastansa arvostetaan. Kun samojen vastaajien kaikkia vastauksia tarkastelee vastaajakohdaisesti voikin tuloksista huomata, että vastauksissa on eroja sen mukaan, oliko vastaajalla pieni (0–2-vuotias) vai iso (3–5-vuotias tai eskari-ikäinen) päiväkotikäinen lapsi. Osa vanhemmista toteaa heillä olevan useampi eri-ikäinen lapsi eri ryhmissä, ja totesi ryhmien välillä olevan eroja suhteessa kommunikaatioon ja siihen minkä verran lapsen päivästä kuulee. Kun vastauksia vertaillaan, on selvää, että pienten vanhemmat ovat tyytyväisempiä yhteistyöhön verrattain vanhempien lasten vanhempiin. Tämä tulee ilmi myös kyselyn lopussa olleesta vapaa palaute -osiosta, jossa pienten ryhmille ja niiden työntekijöille tuli runsaasti kiitosta.

Näiden edellä kuvattujen vanhempien ilmaisujen pohjalta tuloksista on johdettavissa sisällönanalyysin keinoin toiseksi pääluokaksi varhaiskasvatuksen ja vanhempien välinen kommunikaatio. Kommunikaatiossa ja päivittäisessä kohtaamisessa on vanhempien ilmaisujen ja vastauksien perusteella eniten kehitettävää, vaikka yhteistyössä muuten ei nähtäisikään suuria puutteita tai haasteita. Vanhemmat ajattelivat, että päivittäisten kohtaamisten ja avoimen keskustelun kautta myös luottamus työntekijöihin ja lapsen hoidossa pärjäämiseen kasvaa. Kun vanhemmat kuulisivat rehellisesti lapsensa päivästä niin hyvät kuin huonot asiat he

saisivat samalla tukea vanhemmuuteensa ja voivat siten keskustella päiväkodin ammattilaisten kanssa heitä huolettavista kasvatuksellisista asioista.

7.3 Yhteistyön riittävyys ja palaute päiväkodille

Kyselylomakkeen viimeisessä osiossa kysymyksiä oli kolme: yksi monivalintakysymys, yksi avoin kysymys ja lopuksi vielä *vapaa palaute* -kohta, johon vanhemmat saivat halutessaan antaa palautetta päiväkodille. Tämän osion päätavoite oli toki kerätä palautetta toimeksiantajalle, mutta lisäksi tehdä myös koontia aiempien vastauksien tueksi. Tarkoituksena oli nimenomaan tuoda esille niitä mahdollisia tilanteita, joissa vanhemmat eivät ole kokeneet yhteistyön olleen riittävää, tai mihin he toivovat parannusta. *Vapaa palaute* -kohdan vastauksia en ole erikseen avannut tutkimustuloksiin kysymyksen ollessa enemmän toimeksiantajaa kuin opinnäytetyötäni varten.

Ensimmäisessä kysymyksessä kysyttiin, kuinka riittäväksi vanhemmat kokevat päiväkodin kanssa tehtävän yhteistyön. Kysymys oli monivalintakysymys. Vastauksen perusteella yhteistyön päiväkodin kanssa koki riittäväksi yli puolet (55 %) vastanneista. Melko riittäväksi yhteistyön koki kaksi viidesosaa (40 %) vastanneista, ja vain pari vastaajaa (5 %) vastanneista koki yhteistyön olleen melko vähäistä. Näin ollen voidaan kuitenkin todeta, että suurin osa vanhemmista on pääosin tyytyväisiä yhteistyön määrään.

Avoimessa kysymyksessä kysyttiin, onko vanhempien eteen tullut tilanteita, joissa he haluaisivat tehdä nykyistä tiiviimpää yhteistyötä päiväkodin kanssa. Kysymys oli vapaaehtoinen ja siihen oli vastannut hieman alle puolet vanhemmista. Tässäkin kysymyksessä esille tulleet asiat olivat pääosin samoja, jotka olivat nousseet esiin jo kyselyn aiemmissa kohdissa. Vanhemmat toivoivat saavansa päiväkodilta tukea erilaisiin kasvatuksellisiin haasteisiin, kuten esimerkiksi lapsen ristiriitatilanteiden selvittelyyn: miten nämä ristiriitatilanteet hoidetaan päiväkodissa, millaisia ne tilanteet ovat, ja miten ne sovitaan. Hoidon aloituksen toivotaan tiiviimpää yhteistyötä. Päiväkodista toivotaan otettavan yhteyttä perheeseen ja tarjottavan tutustumispäivää ei niin että vanhemmat joutuvat tätä itse soitella

tai varailta. Tässäkin yhteydessä vanhemmat toivoivat hoidon alkuun aloituskeskustelua lapsen ryhmän työntekijöiden kanssa. Päiväkodin johtajan toivottaisiin myös osallistuvan johonkin palaveriin tai tapaamiseen uuden lapsen tullessa päiväkotiin, sillä nyt osa ei ole nähnyt johtajaa ollenkaan tai ei ole saanut häneen yhteyttä jossakin tarvitsemassaan asiassa. Tämä kävi ilmi paristakin vastauksesta. Edellä mainittujen huomioiden lisäksi kahdessa vastauksessa mainittiin yhteistyön haasteeksi vanhempien ja heidän lapsensa hoitajien välisen yhteisen kielen puute.

Muutamasta vastauksessa nousivat esiin pienryhmät sekä lasten mahdollisten erityistarpeiden huomiointi. Näissä pienryhmissä vanhemmat kokivat lastensa saavan tarvitsemansa huomion ja tuen. Toisaalta taas, kun kaikki lapset eivät mahdu pienryhmiin, kokivat vanhemmat, että erityistarpeinen lapsi isossa ryhmässä jää herkästi liian yksin haasteineen. Nämä vanhemmat kokivat, ettei heidän lapsiaan ymmärretä ja osata käsitellä näissä ryhmissä lapsen tilanteeseen nähden tarpeellisella tavalla. Tähän vanhemmat toivoivat enemmän resursseja ja että siten jokainen lapsi saa ajoissa tarvitsemansa tuen.

8 Pohdinta

8.1 Tulosten tarkastelu

Vertailtaessa tuloksia ja sisällön analyysin menetelmien avulla aineistosta saatuja pääluokkia opinnäytetyön tarkoituksen ja tavoitteeseen voidaan todeta, että kyselystä saatu aineisto vastaa hyvin asetettuihin tutkimuskysymyksiin. Tutkimuskysymyksenä olivat: miten lasten vanhemmat kokivat yhteistyön heidän ja päiväkodin työntekijöiden välillä toimivan, mitä asioita vanhemmat pitivät tärkeimpinä toimivassa yhteistyössä ja minkälaisissa tilanteissa vanhemmat mahdoli-

sesti tahtoisivat tehdä tiiviimpää yhteistyötä. Tulosten perusteella yhteistyö päiväkodin ja vanhempien välillä koetaan toimivana ja pääosin riittävänä. Toimiva yhteistyö vanhempien ja päiväkodin välillä nähdään tärkeänä ja merkittävänä osana lapsen varhaiskasvatusta. Suurin osa vanhemmista kokee, että perheen asioista voi puhua luottamuksellisesti päiväkodin henkilökunnalle. Päivittäisiin kohtaamisiin ja kuulumisten vaihtoon toivotaan kuitenkin laajalti enemmän aikaa ja panostusta. Lisäksi tiedottamiseen toivotaan enemmän selkeyttä ja oikeaa kohdennusta, ja ryhmän kuulumisia sekä kuvia toivotaan nähtäväksi enemmän. Vanhempainiltoihin kaivataan parannusta, ja paremmin kohdennettua sisältöä.

Merkittävin puute yhteistyössä näyttäisi vanhempien mielestä olevan päivittäisten kohtaamisten vähyys tai tarkemmin sanottuna se, ettei niille ole tarpeeksi aikaa. Suurin osa vastanneista sanoo, ettei kuule lasten kuulumisia ollenkaan, tai kuulee niitä liian vähän. Useampi vanhemmista tuo vastauksissaan esille ymmärryksensä päiväkotien kiireen ja resurssipulan suhteen, mutta toivovat silti, että päivittäisille kohtaamisille ja yhteistyölle ihan jo noin yleisestikin annettaisiin enemmän aikaa. Vanhempien toive kiireettömistä kohtaamisista ja päivittäisen palautteen saamisesta on yhtenevä Joensuun seudun varhaiskasvatussuunnitelman (2020) kanssa. Varhaiskasvatussuunnitelmassa korostetaan, että lapsen onnistumiset ja hänen vahvuutensa kerrotaan vanhemmille päivittäin.

Kaskela ja Kekkonen (2006) ovat varhaiskasvatuksen kehittämisen oppaassaan korostaneet lasten vanhempien ja varhaiskasvatuksen ammattilaisten kohtaamisia ja tiedonvaihtoa. Kuulumisten kertominen rakentaa varhaiskasvattajien ja lasten vanhempien välistä luottamusta ja keskinäistä kunnioitusta. Vanhempien on voitava jättää lapsensa päivähoidon luottaen, että lapsesta huolehditaan. Vastaavasti työntekijän tulee voida tehdä työtään tietäen, että vanhemmat arvostavat heitä ja heidän työpanostaan. Keskinäinen arvostus, kunnioitus ja luottamus rakentuvat päivittäisissä kohtaamisissa, joissa päiväkodin työntekijät voivat kertoa lapsen vanhemmille lapsen hoitopäivän tapahtumista. Näin vanhemmat voivat tuntea pääsevänsä osalliseksi lapsensa päivän tapahtumista, vaikka he ovatkin olleet erossa lapsestaan. (Kaskela & Kekkonen 2006, 21.)

Tuloksia tarkasteltaessa on otettava huomioon se, että aineistonkeruun ajan-kohta sijoittui koronaviruspandemian aikaan. Tuolloin vallinneiden poikkeusolojen vuoksi monen vanhemman arvio kohtaamisten liian vähäisestä määrästä saattoi poiketa normaalitilanteesta, ihan jo siksi että kohtaamisia oli tavallista vähemmän vanhempien etätöiden, mahdollisten sairauspoissaolojen tai karanteenien vuoksi. Koska yhteistyön toimivuuden kannalta kuulumisten vaihtaminen päivittäin on ensisijaisen tärkeää, kannattaakin kuulumisten kertomiseen panostaa vaihtoehtoisin keinoin, silloin kun perinteinen kasvokkain juttelu ei onnistu rajoitusten vuoksi.

Yksi erityisesti mieleen jäänyt ilmaisu mikä toistui parissa vastauksessa oli se, että lapsen vanhemmilla ja heidän lastaan hoitavilla päiväkodin työntekijöillä ei ole yhteistä kieltä. Eli jos lapsen vanhemmista molemmat tai vaikka toinen ei puhu suomea, eikä heidän lapsensa ryhmän työntekijöiden kielitaito englantiin ole riittävä, voivat päivittäiset kuulumiset ja yhteistyö muutenkin jäädä vajaaksi ja puutteelliseksi jo pelkästään yhteisen kielen puuttumisen takia. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2018) todetaan, että yhteistyö varhaiskasvatuksessa on aina vuorovaikutteista ja yhteistyö perustuu perheiden moninaisuuden sekä lapsen ja hänen vanhempansa yksilöllisyyden huomioon ottamiseen. Siksi vanhempien ja ammattilaisten välisissä keskusteluissa on tarpeen käyttää tulkkia, jos yhteinen kieli puuttuu. (Joensuun seudun varhaiskasvatussuunnitelma 2020, 40.) On toki totta, ettei tulkkia ole saatavilla päiväkodin arkeen mukaan, mutta päiväkodin henkilöstön olisi silti oleellista miettiä kuinka tällaisissa tilanteissa saataisiin kommunikaatio päivittäisiin kohtaamisiin sellaiseksi, että molemminpuolinen ymmärrys säilyy. Mikäli yhteistä kieltä ei juuri ole, voisiko lapsen kuulumiset kertoa jollakin muulla tapaa, esimerkiksi kuvin. Tätä voisi pohtia uudelleen, mikäli vastaava tilanne sattuu eteen työelämässä.

Vanhemmat toivat kyselyssä esille luottamuksen merkityksen. He kokivat, että avoin keskustelu ja aito kiireetön kohtaaminen ovat merkityksellisintä luottamuksen rakentamisessa. Opinnäytetyöni tulos vastaa Kekkosen (2012) väitöstutkimustulosta siinä, kuinka luottamus lasten vanhempien ja päivähoidon ammattilaisten välisissä suhteissa rakentuu yhdessä jaetusta tietämyksestä. Kekkosen mukaan luottamuksen kannalta olennaista on, että lasten vanhemmat luottavat

siihen, että päivähoidon ammattilaiset toimivat siten, että lapsi voi tuntea olonsa turvalliseksi ja että lapsi saa kokea monenlaisia myönteisiä tunteita, kuten onnistumista ja iloa. (Kekkonen 2012, 185.)

Myös Joensuun seudun varhaiskasvatussuunnitelma korostaa lasten ja heidän huoltajiensa kokemusta turvallisesta ja luotettavasta varhaiskasvatuksesta, jossa toteutuu osapuolten tasa-arvoinen vuorovaikutus. (Joensuu seudun varhaiskasvatussuunnitelma 2020, 18.) Opinnäytetyöni tulokset osoittavat, että vanhemmat kokevat luottamuksen syntyvän nimenomaan päivittäisissä kohtaamisissa lapsen päivästä puhumisen, kuulumisten vaihdon ja tiedonvaihdon yhteydessä. Vastaa- vasti jos vanhemmat eivät tiedä, tai jos he eivät saa tarpeeksi tietoa lapsensa päivästä, luottamuksen rakentuminen voi ratkaisevasti heikentyä ja siitä seuraava epäluottamus luonnollisesti vaikeuttaa yhteistyötä.

Joensuun seudun varhaiskasvatussuunnitelman (2020) mukaan huoltajia tulee informoida säännöllisesti ryhmän toiminnan tavoitteista ja sisällöistä. Tiedottamisen keinoiksi mainitaan esimerkiksi viikko-ohjelma eteisessä tai sähköposti tulevasta toiminnasta. (Joensuun seudun varhaiskasvatussuunnitelma 2020, 41.) Opinnäytetyöni tulosten perusteella erilaisia informoinnin keinoja olikin käytössä. Se mikä tiedottamisen keino toimii parhaiten - sähköinen vai ryhmän ilmoitustaulu - jakoi kyselyyn vastanneiden vanhempien mielipiteitä. Molemmat tavat saivat kannatusta. Lisäksi vanhempien vastauksista kävi ilmi, että kaikki vanhemmat eivät saaneet kaikkia tiedotteita tai että viestit hukkuvat tiedontulvaan. Opinnäytetyöni tulokset tuottivat siis arvokasta tietoa päiväkodille siitä, miten vanhempien informointia kehitetään ja tiedonkulkua varmistetaan.

Yksi tuloksista esille noussut muu kiinnostava huomio oli, että siihen miten tyytyväisiä vanhemmat olivat yhteistyöhön, näytti vaikuttavan se minkä ikäisiä heidän lapsensa ovat. Pienten vanhemmat olivat siis yleisesti ottaen tyytyväisempiä yhteistyöhön päiväkodin henkilökunnan kanssa kuin isompien lapsien vanhemmat. Tämä herättää pohtimaan miksi pienten ryhmissä vanhemmat kokevat olevansa paremmin tietoisia lapsensa päivien kulusta kuin isojen ryhmissä tai eskarissa. Onko syy kiire, kun isojen ryhmät ovat lähtökohtaisesti lapsiluvultaan isompia, vaiko se että isompien ryhmissä lapsien oletetaan kertovan jo itse. Vai onko tämä

vain sattumaa. Nämä pohdinnat ovat vain arvailuja, mutta toki tämä esille nousut seikka saa pohtimaan, mikä syy voisi olla. Tämä seikka voi sinällään olla myös hyvin mielenkiintoinen huomio päiväkodin kehitystyössä. Voidaan esimerkiksi tarkastella, onko näiden ryhmien välillä eroja niiden toimintatavoissa.

Vertailtaessa opinnäytetyöni tuloksia aiempiin aiheesta tehtyihin opinnäytetöihin, huomataan tuloksien olevan hyvinkin samankaltaisia. Yhteistyön merkitystä korostetaan niin vanhempien kuin työntekijöiden toimesta, mutta samat haasteet nousevat esiin aina uudelleen. Näiden töiden lisäksi vertasin tuloksiani Marjo Iso-Kuuselan (2008) pro-gradu tutkielmaan. Tässä tutkielmassaan Iso-Kuusela oli haastatellut viittä päivähoiton ammattilaista, sekä viittä vanhempaa. Tutkielman tulokset olivat hyvin samankaltaisia kuin mitä nousi esille omastakin työstäni. Vanhempien esille tuomat puutteet tai haasteet yhteistyössä ovat yleisimmin kiire ja kuulumisten ja tiedon vaihdon heikkous, eli se että vanhemmilla ei ole selkeää käsitystä siitä mitä lapsi tekee hoitopäivän aikana. Tämä on mielestäni kiinnostava huomio. Jos nämä seikat ovat niitä, jotka nousevat esiin aina vanhemmilta kysyttäessä, olisikin ehkä hyvä miettiä kuinka kehittää yhteistyötä niin että nämä osa-alueet paranisivat. Kaukoluodon (2010) tutkielman mukaan päiväkodin työntekijät ja työyhteisö halusivat parantaa yhteistyötä heidän ja lasten vanhempien kanssa erilaisin menetelmin. Myös uusia ideoita, kuten lapsihaastattelua, haluttiin kehittää ja kokeilla. Kaukoluodon (2010) tulokset osoittivat vanhemmilla olevan halua kehittää yhteistyötä. Oman opinnäytetyöni tulokset ovat samansuuntaisia. Vanhemmat toivat esille vastauksissaan selkeitä kehitysideoita. Myös opinnäytetyöni toimeksiantajan suhtautuminen aiheen tarpeellisuuteen osoitti taas sen, että myös päiväkodilla asiaa pidetään tärkeänä. Toimeksiantaja myös pyysi minut esittelemään tulokset vielä yhteisesti talopalaveriin, mikä kertoo tulosten hyödynnettävyydestä, sekä myös halusta lähteä kehittämään yhteistyötä.

Tarkasteltaessa ja vertailtaessa eri töiden tuloksia sekä muita tutkimuksia aiheesta voi helposti todeta, että aihe on tarpeellinen ja ajankohtainen. Tulokset ovat kaikissa hyvinkin yhteneväisiä. Yhteistyö päiväkodin ja vanhempien välillä koetaan merkitykselliseksi, ja sillä koetaan olevan paljon hyötyjä kaikille osapuolille. Huomioitavaa aineistossa on, että vaikka lähes kaikki vastaajat vastasivat

yhteistyön olevan riittävää tai melko riittävää, oli avoimissa kysymyksissä kuitenkin selkeästi tuotu esille paljon asioita, joihin vanhemmat toivovat parannusta. Osa vanhempien esille tuomista asioista oli yksittäisiä, osa taas valtaosan vastaajista yhteisiä toiveita, mikä kertoo kehityksen tarpeesta suhteessa yhteistyön rakentamiseen ja sitä ohjaaviin periaatteisiin. Kaikki aineistosta esiin tulleet ehdotukset ja ideat, yksittäisetkin, voivat osoittautua arvokkaaksi materiaaliksi päiväkodin kehitystyössä.

8.2 Prosessin tarkastelu

Opinnäytetyön aihe on peräisin omasta kiinnostuksestani. Työn ideasta oli keskusteltu toimeksiantajanani toimivalla päiväkodilla jo etukäteen tehdessäni siellä aiempaa opintoihini kuulunutta harjoittelujaksoa. Ideasta, tai tarkemmin sanotuna työni aihepiiristä, keskustelin myös jo opintojeni ensimmäisessä harjoittelussa harjoittelupaikan työntekijöiden kanssa. Tässä keskustelussa tuli ilmi nimenomaan ammattilaisen näkökulmaa asiaan, mutta itsekkin äitinä aloin pohtia, että olisi kiinnostavaa selvittää myös nimenomaan vanhempien näkökulma ja kokemuksia yhteistyöstä. Näin pandemian aikana aihe muuttui entistä ajankohtaisemmaksi.

Tässä opinnäytetyössä käytetyt menetelmät osoittautuivat toimiviksi ja sopiviksi suhteessa työn aiheeseen ja kerättyyn aineistoon. Sähköinen kyselylomake menetelmänä oli hyvä valinta aineistonkeruuseen, ei pelkästään koronaviruksen poikkeusolojen vuoksi, vaan muutenkin ajankäytöllisin perustein. Kysely myös tavoitti hyvän määrän vanhempia, ja oli saadun palautteen ja toimeksiantajan mukaan helppokäyttöinen ja siihen vastaaminen oli vaivatonta. Aikataulullisten haasteiden vuoksi oli myös hyvä, ettei työn varsinainen toteutus vaatinut missään vaiheessa paikalla oloa toimeksiantajan luona. Tapaamiset päiväkodin johtajan kanssa saatiin sovittua hyvin joustavasti.

Kun sähköiseen kyselyyn vastasi kyseisestä päiväkodista jopa 54:n lapsen vanhemmat 130:n lapsen vanhemmista, on kerätty aineisto hyvin kattava. Tuloksissa

positiivisesti yllätti se, että vanhemmat olivat vastanneet hyvin laajasti myös vapaaehtoiisiin avoimiin kysymyksiin, mikä osaltaan toi aineistoon taas lisää hyvää materiaalia. Analyysin teko oli luonnollisesti paljon isompi projekti mitä osasin ajatella, koska myös kerätty aineisto oli isompi mitä ennalta oletin. Tulosten läpikäyminen ja niiden raportointi oli minulle myös uutta, enkä ollut ennen näin laajaa aineistoa läpi käynytään. Kuitenkin aineiston läpi käyminen oli minusta silti kiinnostavin vaihe työssäni, enkä kokenut sitä vaihetta raskaaksi.

Analyysipolun ja toteutuksen kuvaus tuotti alkuun haasteita, koska tiettyjä asioita piti itsestään selvyytenä, eikä niitä tullut siksi kirjoitettua auki. Tulosten tarkastelussa hyödynsin ryhmittelyä ja kategoriointia, sillä jo aineiston ensimmäisten lukukertojen jälkeen vanhempien vastauksista oli huomattavissa paljon samankaltaisuuksia. Laadullisen tutkimuksen ja sisällön analyysin piirteiden ja menetelmien mieleen muistutteluun sai myös käyttää runsaasti aikaa. Haastavimmaksi ja raskaimmaksi työn teossa koin ehdottomasti raportoinnin.

8.3 Eettisyys ja luotettavuus

Suomessa kaikilla tieteenaloilla tutkimusta tekevän tutkijan tulee toimia tiettyjen yleisten periaatteiden mukaan. Ihmisarvo, itsemääräämisoikeus, aineellinen ja aineeton kulttuuriperintö sekä luonnonmonimuotoisuus ovat keskeisiä periaatteita, joita tutkijan tulee tutkimusta tehdessään kunnioittaa. Tutkimuksen ei tule aiheuttaa tutkimuskohteelle millään tavalla mitään haittaa. Näitä peruseriaatteita noudattamalla voidaan säilyttää ja kasvattaa luottamusta tiedettä ja tutkimusta kohtaan. (Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisuja 2019.)

Tutkimukseen osallistuminen on tutkimukseen osallistuvalla henkilölle vapaaehtoista, ja osallistumisesta voi myös aina kieltäytyä. Nämä vaihtoehdot on tärkeää tuoda läpinäkyvästi esille, jotta tutkimuksen kohteelle ei aiheudu ahdistusta tai vaihtoehdottomuuden tunnetta. Tutkittavalla on myös oikeus keskeyttää osallistumisensa tai suostumuksensa osallistua tutkimukseen milloin tahansa ilman kielteisiä seurauksia hänelle itselleen. Tutkittavalla on myös oltava mahdollisuus

saada tietoa tutkimuksen sisällöstä, henkilötietojen käsittelystä ja tutkimuksen käytännön toteutuksesta. (Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisuja 2019)

Vanhemmille tekemässäni kyselyssä oli mukana saatekirje, jossa kerroin tutkimukseen osallistumisesta ja minkälaisesta tutkimuksesta on kyse. Kyselyyn vastaaminen onnistui anonyymisti, ja saatekirjeessä kerrottiin vastauksia hyödynnettävän vain tähän opinnäytetyöhön ja mahdolliseen päiväkodin kehittämistyöhön. Vastaaminen oli myös täysin vapaaehtoista. Tämäkin kävi ilmi saatekirjeessä. Saatekirjeessä annoin myös vanhemmille mahdollisuuden ottaa minuun yhteyttä sähköpostitse, mikäli heille heräisi jotain kysyttävää tutkimuksestani tai kyselystä itsestään. Kyselyssä vastaajalta ei kerätty mitään muita henkilökohtaisia tietoja kuin se, että onko vastaaja isä, äiti vai muu huoltaja, ja onko perheessä 0–2-, 3–5-vuotias vai esikouluikäinen lapsi. Näin ollen vastauksista ei voi tunnistaa ketään tiettyä vanhempaa tai perhettä.

Laadullisessa tutkimuksessa tutkimuksen uskottavuus ja luotettavuus tulee arvioida erityisen tarkasti. Tulosten tulisi olla toistettavissa ja yleistettävissä, toisin sanoin sattuman vaikutus tutkimuksen tulokseen tulisi olla minimoitu. Tutkimuksessa käytettävien käsitteiden tulisi myös olla linjassa aineistossa esiintyvien käsitteiden kanssa. (Jyväskylän yliopisto 2020b.) Työssäni tulosten uskottavuutta ja luotettavuutta on arvioitu erityisesti tulosten tarkasteluvaiheessa vertailemalla omia tuloksiani muihin samankaltaisten opinnäytetöiden ja tutkimuksien tuloksiin. Kaikissa tulokset ovat suuriltaosin samankaltaisia, mikä kertoo osaltaan myös tulosten yleistettävyydestä. Vanhemmille tekemässäni kyselylomakkeessa kysymykset on laadittu yhteistyön teoreettiseen viitekehykseen peilaten.

Mielestäni arvioidessa luotettavuutta tulee myös huomioida tämänhetkiset poikkeusolot koronaviruksen vuoksi. Tilanne on voinut vaikuttaa tutkimukseeni parilakin tapaa. Ennen kyselyn toteuttamista ajattelin olevan mahdollista, että vastauksia tulee vähemmän, koska lapsia on hoidossakin vähemmän kuin normaalisti. Tällöin osa vanhemmista ei välttämättä seuraa Daisya tai muita päivähoiton viestintäkanavia niin tarkasti. Lisäksi pohdin pandemian ja sen tuomien rajoitusten vaikutusta vanhempien kokemukseen siitä, miten he tulevat kuulluiksi ja kohdatuiksi päiväkodilla. Tästä esimerkkinä se, kun päivittäiset kohtaamiset

pyritään pitämään lyhyinä ja vanhempia ei päästetä lasta hakiessa eteistä pidemmälle. Toinen asia oli vanhempainiltojen peruminen. Tällöin vanhemman kokemus siitä, tuleeko hän kuulluksi tai kohdatuksi, voi olla eri jo pelkästään poikkeustilan aiheuttamien erilaisten tilanteiden vuoksi verrattuna ns. normaaliin aikaan. Tämän seikan huomioin ja pidin mielessä aineistoa tulkitessani.

8.4 Ammatillinen kasvu

Opinnäytetyön tekeminen kokonaisuutenaan oli opettavainen mutta todella raskas. Vaikka tekstin tuottaminen ja laaja raportointi ei ole vahvuuksiani koen kuitenkin kehittyneeni siinä tämän prosessin aikana. Lisähaastetta työhöni toi toki myös se, että opinnäytetyön menetelmäkursseista ja muista infoista oli aikaa opintojeni viivästyttyä. Asioihin ja ohjeisiin joutui tavallaan palata useaan kertaan prosessin aikana.

Koska aiheen valinta oli tullut puhtaasti omasta kiinnostuksestani, motivoi se opinnäytetyön tekemiseen työn alkuvaiheessa ja eritoten myöhemmin aineistoa purkaessa. Tämä opinnäytetyö on myös osa suorittamaani varhaiskasvatuspätevyttä sosionomin (AMK) koulutuksessani. Aiempi työkokemukseni sekä koulutukseni aikana suorittamat harjoittelut päiväkodissa myös auttoivat työn teossa. Keräämääni teoriaa oli myös kiinnostavaa peilata omiin kokemuksiin päiväkodin arjesta.

Yksin opinnäytetyötä tehdessä korostui myös reflektion merkitys. Olin toisinaan opintojeni aikana ollut hieman laiska reflektoinnin suhteen, mutta nyt isoa laajaa kokonaisuutta yksin työstäessä sen merkitys korostui. Oli tärkeää muistaa merkitä ylös kaikki omat ajatukset ja huomiot sekä käytetyt menetelmät, koska muuten ne herkästi unohtuivat.

Opinnäytetyön jälkeen onkin kiinnostavaa lähteä tulevaisuudessa käytännön työelämään ja hyödyntää tässäkin työssä sekä myös muuten koulutuksessa opittuja asioita ja teoriaa käytännössä. Koulutuksessa ja opinnäytetyössä oppimani pe-

rusteella varhaiskasvatuksessa on todellakin tilaa sosionomin osaamiselle. Sosionomi on oikea henkilö juuri perheiden kanssa tehtävään yhteistyöhön ja perheiden osallisuuden edistämiseen. Sosionomin sosiaalipedagogiselle osaamiselle on tarvetta myös varhaiskasvatuksessa.

8.5 Jatkotutkimusideat

Opinnäytetyöni aihe on rajattu vain vanhempien näkökulmaan, joten jatkossa voisi selvittää samaan asiaan työntekijöiden näkökulman. Kun tällä tutkimuksella selvitetään miten vanhemmat kokevat yhteistyön toimivan, olisi kenties mielenkiintoista saada samaan asiaan myös päiväkodin ammattilaisten kanta. Työntekijöiden kokemuksien selvittäminen antaisi myös kehittämistyölle ammattilaisten näkökulman ja näin myös heidän toiveensa tulisivat huomioiduiksi. Mielenkiintoista voisi olla myös selvittää koronaviruspandemian vaikutuksia yhteistyöhön, ja sitä kautta kehittää mahdollisen poikkeustilan pidempään jatkumisen varalle vaihtoehtoisia toimintamalleja vanhempien kanssa tehtävään varhaiskasvatuksellisen yhteistyöhön.

Lähteet

- Hujala, E., Puroila A-M., Parrila, S. & Nivala, V. 2007. Päivähoidosta varhaiskasvatukseen. Hyvinkää: Edufin.
- Iso-Kuusela, M. 2008. Vanhempien ja päiväkodin ammattilaisten välinen yhteistyö, Yhteen hiileen puhaltamista vai vain kaunis ajatus? Pro-gradu-tutkielma. Jyväskylän yliopisto. https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/19422/1/URN_NBN_fi_jyu-200812206014.pdf.
- Jeromaa, S. 2013. Kasvatuskumppanuus päiväkodissa. Opinnäytetyö, Turun ammattikorkeakoulu. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2013112117748>.
- Joensuun seudun varhaiskasvatussuunnitelma 08/2020. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018. <https://peda.net/joensuu/jsv1/nimet%C3%B6n-b673/jsvv:file/download/05d46a783ada05ba91fca16e8e16d67b8da855b7/Seutuvasu%201.5.pdf> 18.1.2021.
- Jyväskylän yliopisto. 2020a. Koppa, avoimet, menetelmäpolkuja humanisteille: laadullinen tutkimus. <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/laadullinen-tutkimus> 7.5.2020.
- Jyväskylän yliopisto. 2020b. Koppa, avoimet, menetelmäpolkuja humanisteille: tutkimuksen toteuttaminen. <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/tutkimusprosessi/tutkimuksen-toteuttaminen> 7.5.2020.
- Kaukoluoto, E. 2010. Onko varhaisen tuen päiväkotiki mahdollinen? Tutkimus varhaiskasvatuksen yhteisöllisestä kehittämisestä. Kasvatustieteellisiä tutkimuksia 231. Helsingin yliopisto. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-10-5961-2>.
- Kaskela, M. & Kekkonen, M. 2006. Kasvatuskumppanuus kannattelee lasta – Opas varhaiskasvatuksen kehittämiseen. Vaajakoski: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Kekkonen, M. 2012. Kasvatuskumppanuus puheena - Varhaiskasvattajat, vanhemmat ja lapset päivähoitoon diskursiivisilla näyttämöillä. Akateeminen väitöskirja. Tampereen yliopisto. <http://urn.fi/urn:isbn:978-951-44-8708-8>.
- Körkkö, S. 2015. Päiväkodin ja vanhempien välinen yhteistyö, Kasvatuskumppanuuden toteutuminen ja merkitys vanhempien näkökulmasta. Opinnäytetyö, Seinäjoen ammattikorkeakoulu. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2015121420563>.
- Laituri, H. & Tuominen, M. 2015. Yhteistyö vanhempien kanssa päiväkodin toiminnan perustana. Opinnäytetyö, Seinäjoen ammattikorkeakoulu. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2015120219073>.
- Lapin ammattikorkeakoulu. 2020. Opiskelijalle, Opinto-opas: Opinnäytetyön toteuttaminen. <https://www.lapinamk.fi/fi/Opiskelijalle/Opinto-opas,-AMK-tutkinto/Opinnaytetyoohje/Opinnaytetyon-toteuttaminen> 7.5.2020.
- Lehtipää, R. 2007. Päivähoidon ja vanhempien kasvatuskumppanuus pikkulapsiperheiden arjessa. Pro gradu -tutkielma. Psykologian laitos. Jyväskylän yliopisto. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-200804101329>.

- LukiMat -oppimisen arviointi. Tuen kolmiportaisuus. <http://www.lukimat.fi/lukimat-oppimisen-arviointi/tietopalvelu/taustaa/kolmiportainen-tuen-malli> 3.1.2020.
- Mikkola, P. & Nivalainen, K. 2009. Lapselle hyvä päivä tänään – näkökulmia 2010-luvun varhaiskasvatukseen. Pedatieto, Saarijärven Offset Oy.
- Opetushallitus. 2020. Mitä on varhaiskasvatus? <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/mita-varhaiskasvatus> 2.1.2020.
- Oppariapu. 2020. Menetelmät: kysely. <https://oppiapu.wordpress.com/kyselyt/> 9.5.2020.
- Pihlaja, P. & Viitala, R. (toim.) 2018. Varhaiserityiskasvatus. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.
- Puusa, A. & Juuti, P. (toim.) 2020. Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. Gaudeamus Oy.
- Tuomi J. & Saarijärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Uudistettu laitos, ensipainos 2002. Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisuja 2019. Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi Suomessa. https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/Ihmistieteiden_eettisen_ennakoarvioinnin_ohje_2019.pdf 2.6.2020.
- Valli, M. 2014. Kasvatuskumppanuus kunnallisessa päiväkodissa vanhempien osallisuuden näkökulmasta. Opinnäytetyö, Humanistinen ammattikorkeakoulu. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2014112316309>.
- Varhaiskasvatuslaki 540/2018.
- Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, 2018. <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/varhaiskasvatus/1266381/tekstikappale/1291590> 27.2.2020.
- Vilka, H. 2015. Tutki ja kehitä. PS-kustannus. 4. uudistettu painos. https://www.elliblibrary.com/fi/book/978-952-451-756-0#computer_quick_help. 27.5.2020.

KYSELYLOMAKE-RUNKO

Saatekirje:

Hei! Olen sosionomiopiskelija Karelia ammattikorkeakoulusta ja teen opinnäytetyötäni, jonka aiheena on vanhempien ja päiväkodin välinen yhteistyö. Kerään opinnäytetyöhöni aineistoa kyselylomakkeella, joka on tarkoitettu teille vanhemmille. Tarkoitus on selvittää, miten te vanhemmat koette yhteistyön toimineen; onko se ollut riittävää vai onko siinä mielestänne jotain kehitettävää. Lomakkeen kysymykset ovat pääosin monivalintakysymyksiä, mutta joukossa on pari avointa kysymystä, joihin voitte vastata lyhyesti omien ajatusten ja mielipiteidenne pohjalta. Kysymyksiin ei ole oikeita tai väriä vastauksia. Vastaaminen onnistuu täysin anonyymisti. Tuloksia hyödynnän opinnäytetyössäni, mutta niitä voidaan hyödyntää myös päiväkodin toiminnan kehittämässä. Toivon, että mahdollisimman moni osallistuu kyselyyn, vastaaminen vie aikaa vain n. 5 min.

Kiitos kaikille vastaajille jo etukäteen! 😊

Terveisin: Jenna Väisänen

Jos sinulle heräsi jotain kysyttävää liittyen kyselyyn, voit laittaa viestiä minulle s-postilla osoitteeseen: xx

Vastaaja:

äiti isä muu huoltaja

Perheessämme on: (mikäli perheessänne on useampi eri-ikäinen lapsi, voita valita useamman vaihtoehdon)

0–2-vuotias lapsi 3–5- vuotias lapsi esikouluikäinen lapsi

Yhteistyön rakentuminen

Kun lapseni aloitti päivähoidon, kävimme tutustumassa päiväkotiin ennen hoidon alkua

kyllä ei

	täysin sama mieltä	osittain sama mieltä	osittain eri mieltä	täysin eri mieltä	en osaa sanoa
Koen että tutustumispäivä oli tarpeellinen ja siitä oli hyötyä lapselleni hoidon alituksessa					
Koen, että saimme etukäteen riittävästi tietoa päiväkodin toiminnasta					
Päivähoidon aloitus sujui lapsellani hyvin					
Lapseni jää hyvillä mielin hoitoon					
Vanhempainillat ovat mielestäni tärkeitä ja niissä saa hyvää sekä tarpeellista tietoa ja informaatiota					
Koen saavani riittävästi tiedotteita ja informaatiota päiväkodin toimin-					

nasta ja tapahtumista eri tiedotusvälineiden kautta (esim. Daisy, ryhmän ilmoitustaulu...)					
--	--	--	--	--	--

Kehitysideoita liittyen vanhempainiltoihin, vanhempainryhmän toimintaan tai muuhun tiedottamiseen liittyen: (vapaaehtoinen)

Yhteistyötä ohjaavat periaatteet

	täysin sama mieltä	osittain sama mieltä	osittain ei mieltä	täysin eri mieltä	en osaa sanoa
Keskusteluyhteys minun ja päiväkodin henkilökunnan välillä on hyvä ja luonteva					
Tunnen voivani puhua henkilökunnalle luottamuksellisesti lapseni ja perheeni asioista					
Päiväkodin henkilökunta kuuntelee mielipiteitäni ja näkemyksiäni lapsestani					
Henkilökunta pyrkii toimimaan näkemyksiäni kunnioittaen ja tukien					
Kun haen lapsen päivähoidosta, koen että minulle kerrotaan tarpeeksi lapseni kuluneesta päivästä					

Päivittäisille kohtaamisille on mielestäni riittävästi aikaa					
--	--	--	--	--	--

Millaisia asioita pidät tärkeänä päivittäisessä kohtaamisessa ja vuorovaikutuksessa lapsiasi hoitavien henkilökunnan jäsenten kanssa?

	riittäväksi	melko riittäväksi	melko vähäiseksi	puutteelliseksi	en osaa sanoa
Kuinka riittäväksi koet päiväkodin kanssa tehtävän yhteistyön?					

Onko eteesi tullut tilanteita, joissa haluaisit tehdä nykyistä tiiviimpää yhteistyötä päiväkodin kanssa? Anna jokin esimerkki tällaisesta tilanteesta.

Vapaa palaute perheenne ja päiväkodin väliseen yhteistyöhön liittyen (vapaaehtoinen):
